

สำเนา

ที่ กษ 1204/ว 0386

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

๒๒ มีนาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการผ่อนผันการชำระหนี้และการขยายระยะเวลาการชำระหนี้
ตามสัญญากู้ยืมเงิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ๒๙ สค ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่
30 เมษายน 2551

ด้วยคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้มีมติ ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่
30 เมษายน 2551 มอบอำนาจการขยายระยะเวลาชำระหนี้เงินกู้ ตามข้อ 29 ของระเบียบคณะกรรมการ
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมเงินกองทุน
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) รายละเอียดปรากฏตาม
สิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขอเรียนว่า เนื่องจากปัจจุบัน
ได้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับการนับอายุความในการดำเนินคดี อันสืบเนื่องมาจากการผ่อนผัน
การชำระเงิน และการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ ตามระเบียบฯ ข้อ 28 และ 29 ดังนั้น เพื่อให้การ
ปฏิบัติตามระเบียบดังกล่าว เป็นไปในแนวทางเดียวกันและมีให้เกิดผลกระทบกับการดำเนินคดี ส.ป.ก.
จึงขอชักข้อความเข้าใจ ดังนี้

1. การผ่อนผันการชำระเงิน ตามระเบียบฯ ข้อ 28 คือ การที่ลูกหนี้ขอผ่อนผันการชำระเงิน
เงินรายงวด โดย คปจ. มีอำนาจผ่อนผันการชำระเงินงวดได้ไม่เกิน 1 ปี และอยู่ภายในกำหนดระยะเวลา
การชำระหนี้

ตัวอย่างเช่น สัญญากู้ยืมเงินระยะปานกลาง กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ 3 งวดๆ ละ
1 ปี กำหนดชำระในวันที่ 1 มกราคม 2548, 1 มกราคม 2549 และ 1 มกราคม 2550 ในงวดแรกวันที่
1 มกราคม 2548 หากลูกหนี้ไม่พร้อมที่จะชำระหนี้สามารถขอผ่อนผันการชำระเงินงวดแรกภายในวันที่
1 มกราคม 2549 ซึ่งจะอยู่ในอำนาจของ คปจ. ที่จะอนุมัติให้ผ่อนผันได้ แต่ลูกหนี้จะขอผ่อนผันการชำระ
เงินงวดสุดท้ายคือ วันที่ 1 มกราคม 2550 ออกไปอีกไม่ได้ เพราะถือเป็นการขยายระยะเวลาการชำระ
หนี้ตามระเบียบฯ ข้อ 29

2. การขยายระยะเวลาการชำระหนี้ ตามระเบียบฯ ข้อ 29 คือ การที่ ส.ป.ก.จังหวัด และลูกหนี้ ตกลงให้ต่อกำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ ซึ่งสิ้นสุดลงไปแล้วขยายออกไปอีก โดยต้องตกลง ขยายเวลากันก่อนสิ้นสุดระยะเวลาการชำระหนี้เดิม และต้องกระทำภายในกำหนดเวลาตามสัญญากู้ยืม ซึ่งการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ดังกล่าว ขยายได้ครั้งละไม่เกิน 1 ปี ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด หากจำเป็นต้องขยายจำนวนครั้งเกินกว่าที่ระเบียบฯ ข้อ 29 กำหนด ให้เป็นอำนาจ คปจ.พิจารณา (ตามมติ คปก. ครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2551) เช่น การขยายระยะเวลาการชำระหนี้ กรณี (1) เงินกู้ระยะสั้นขยายเกินกว่า 1 ครั้ง (2) เงินกู้ระยะปานกลาง ขยายเกินกว่า 2 ครั้ง (3) เงินกู้ระยะยาว ขยาย เกินกว่า 3 ครั้ง ทั้งนี้ การขยายระยะเวลาชำระหนี้แต่ละครั้ง ต้องพิจารณาถึงอายุความการฟ้องคดี ตามข้อ 3 ด้วย

ตัวอย่างเช่น สัญญากู้ยืมเงินระยะปานกลาง กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ 3 งวดๆ ละ 1 ปี กำหนดชำระในวันที่ 1 มกราคม 2548, 1 มกราคม 2549 และ 1 มกราคม 2550 การขยาย ระยะเวลาต้องกระทำก่อนสิ้นสุดระยะเวลาตามสัญญากู้ยืมในวันที่ 1 มกราคม 2550

3. การนับอายุความการฟ้องคดี สัญญากู้ยืมเงินที่ผ่อนชำระเป็นรายงวด กฎหมายกำหนดให้ มีอายุความ 5 ปี นับแต่วันที่อาจใช้สิทธิเรียกร้องนั้นได้ ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/33 (2) พิจารณาได้ ดังนี้

3.1 ลูกหนี้ที่ไม่มาชำระหนี้เลยนับแต่วันครบกำหนดชำระในงวดแรก การนับ ระยะเวลาเป็นวัน สัปดาห์ เดือน หรือปี มิให้นับวันแรกแห่งระยะเวลารวมเข้าด้วยกัน ตามนัยประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/3 วรรค 2 ดังนั้น อายุความในการฟ้องคดีจะเริ่มนับถัดจากวันที่ ผิดนัดชำระหนึ่งงวดแรก และจะสิ้นสุดเมื่อครบกำหนด 5 ปี

ตัวอย่างเช่น สัญญากู้ยืมเงินระยะปานกลาง กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ 3 งวดๆ ละ 1 ปี ทำสัญญาในวันที่ 1 มกราคม 2547 กำหนดชำระวันที่ 1 มกราคม 2548, 1 มกราคม 2549 และ 1 มกราคม 2550 ลูกหนี้ไม่มาชำระหนี้เลย อายุความในการฟ้องคดีจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม 2548 ซึ่งจะครบกำหนดอายุความในวันที่ 1 มกราคม 2553 และจะขาดอายุความในวันที่ 2 มกราคม 2553

3.2 กรณีลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ 2 คราวติดต่อกัน ให้ถือว่าเป็นการผิดนัดรวมไปถึงหนี้ งวดที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระด้วย ซึ่งเป็นกรณีที่ ส.ป.ก. จะใช้สิทธิทางศาลในการฟ้องคดี การนับอายุความ ฟ้องคดีจะเริ่มนับถัดจากวันที่ผิดนัดชำระหนึ่งงวดแรกและจะสิ้นสุดเมื่อครบกำหนด 5 ปี

ตัวอย่างเช่น สัญญากู้ยืมเงินระยะปานกลาง กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ 3 งวดๆ ละ 1 ปี ทำสัญญาในวันที่ 1 มกราคม 2547 กำหนดชำระวันที่ 1 มกราคม 2548, 1 มกราคม 2549 และ 1 มกราคม 2550 ลูกหนี้ไม่มาชำระหนี้ 2 คราวติดต่อกัน คือ ในงวดที่ 1 ในวันที่ 1 มกราคม 2548

และงวดที่ 2 ในวันที่ 1 มกราคม 2549 ให้ถือเป็นการผิณฑ์ในงวดที่ 3 ในวันที่ 1 มกราคม 2550 ด้วย ส.ป.ก. จะใช้สิทธิทางศาลในการฟ้องคดี และเริ่มนับอายุความในวันที่ 2 มกราคม 2548 ซึ่งจะครบกำหนดอายุความในวันที่ 1 มกราคม 2553 และจะขาดอายุความในวันที่ 2 มกราคม 2553

3.3 ลูกหนี้ที่มาชำระหนี้บางส่วนไม่ว่าจะเป็นเงินต้นหรือดอกเบี้ย อายุความในการฟ้องคดี ย่อมสะดุดหยุดลงและเมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงสิ้นสุดเวลาใดให้เริ่มนับอายุความใหม่ ตั้งแต่นั้น คือ ในวันที่ลูกหนี้มาชำระหนี้ ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 193/15 โดยเริ่มนับอายุความใหม่ตามอายุความของมูลหนี้เดิม คือ 5 ปี นับแต่วันที่มาชำระหนี้บางส่วนและจะสิ้นสุดเมื่อครบกำหนด 5 ปี

ตัวอย่างเช่น สัญญากู้ยืมเงินระยะปานกลาง กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ 3 งวดๆ ละ 1 ปี ทำสัญญาในวันที่ 1 มกราคม 2547 กำหนดชำระวันที่ 1 มกราคม 2548, 1 มกราคม 2549 และ 1 มกราคม 2550 ลูกหนี้มาชำระหนี้บางส่วนในวันที่ 1 มกราคม 2551 เริ่มนับอายุความใหม่ ในวันที่ 1 มกราคม 2551 ต่อไปอีก 5 ปี ซึ่งจะครบกำหนดอายุความในวันที่ 31 ธันวาคม 2555 และจะขาดอายุความ ในวันที่ 1 มกราคม 2556

3.4 การนับอายุความการฟ้องคดี กรณีมีการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ พิจารณาได้ดังนี้

3.4.1 การขยายระยะเวลาการชำระหนี้ กรณีลูกหนี้ไม่มาชำระหนี้เลยนับแต่วันครบกำหนดชำระในงวดแรก

ตัวอย่างเช่น สัญญากู้ยืมเงินระยะปานกลาง กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ 3 งวดๆ ละ 1 ปี ทำสัญญา ในวันที่ 1 มกราคม 2547 กำหนดชำระวันที่ 1 มกราคม 2548, 1 มกราคม 2549 และ 1 มกราคม 2550 คปจ. มีมติให้ขยายระยะเวลาการชำระหนี้ ในวันที่ 1 มกราคม 2550 และ 1 มกราคม 2551 ครั้งละ 1 ปี หนี้ดังกล่าวจึงครบกำหนดต้องชำระในวันที่ 1 มกราคม 2552 หากลูกหนี้ที่ไม่มาชำระหนี้เลยนับแต่วันครบกำหนดชำระในงวดแรก อายุความในการฟ้องคดีจะเริ่มนับในวันที่ 2 มกราคม 2548 ซึ่งจะครบกำหนดอายุความในวันที่ 1 มกราคม 2553 และจะขาดอายุความในวันที่ 2 มกราคม 2553 ดังนั้น นับตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม 2553 คปจ. ไม่สามารถขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไปได้อีก เนื่องจากจะเป็นการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไปเกินกำหนดอายุความ

3.4.2 การขยายระยะเวลาการชำระหนี้ กรณีลูกหนี้มาชำระหนี้บางส่วน

ตัวอย่างเช่น สัญญากู้ยืมเงินระยะปานกลาง กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ 3 งวดๆ ละ 1 ปี ทำสัญญา ในวันที่ 1 มกราคม 2547 กำหนดชำระวันที่ 1 มกราคม 2548, 1 มกราคม 2549 และ 1 มกราคม 2550 แต่ลูกหนี้มาชำระหนี้บางส่วนภายในอายุความ 5 ปี เช่น มาชำระหนี้วันที่ 2 มกราคม 2548 จะทำให้อายุความสะดุดหยุดลงและเริ่มนับอายุความใหม่ในวันที่ชำระหนี้ ซึ่งจะครบกำหนด

อายุความในวันที่ 1 มกราคม 2553 และจะขาดอายุความ ในวันที่ 2 มกราคม 2553 นั้น ดังนั้น หาก คปจ.ประสงค์จะขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไปอีกภายในวันที่ 1 มกราคม 2553 คปจ. ก็มีอำนาจกระทำได้

4. การนับอายุความตามสัญญากู้ยืมเงินระยะสั้น กำหนดระยะเวลาการชำระหนี้ 1 งวด อายุความ ในการดำเนินคดี 10 ปี นับแต่วันที่มิสิทธิเรียกร้อง คือนับถัดจากวันที่ผิดนัดชำระหนี้ ส่วนดอกเบี้ยค้างชำระมีกำหนดอายุความ 5 ปี นับแต่วันที่อาจฟ้องเรียกเอาดอกเบี้ยได้

5. แนวทางแก้ไข กรณีสัญญากู้ยืมเงินขาดอายุความ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดให้ลูกหนี้ ทำหนังสือรับสภาพความรับผิด ซึ่งมีอายุความ 2 ปี นับแต่วันที่รับสภาพความรับผิด กรณีสัญญากู้ยืมเงิน ไม่ขาดอายุความและลูกหนี้ไม่มาชำระหนี้ จัดให้ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ ซึ่งมีอายุความ 5 ปี หรือ 10 ปี แล้วแต่กรณี นับแต่วันที่ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ



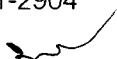
(นายสถิตย์พงษ์ สุดชูเกียรติ)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย

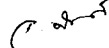
โทร. 0-2281-6676

โทรสาร 0-2281-2904



อุบล/ผวจ ชักซ้อม

มาลินี พิมพ์/นางสาว.....ตวาว



18/2/57

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ครั้งที่ 1/2551

วันพุธที่ 30 เมษายน 2551

ณ ห้องประชุมไชยวงศ์ ชูชาติ ส.ป.ก. ถนนราชดำเนินนอก กทม.

กรรมการผู้มาประชุม

- | | | | |
|----------------------|-----------------|---|---------------|
| 1. นายสมพัฒน์ | แก้วพิจิตร | รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ | ประธานกรรมการ |
| 2. นายชวลิต | ชูจร | ผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
(แทนปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์) | กรรมการ |
| 3. นายวินัย | นิโครนจำรัส | หัวหน้ากลุ่มงานวินัยและสวัสดิการ
(แทนปลัดกระทรวงพาณิชย์) | กรรมการ |
| 4. นายสาธิต | นรวิสุทธิ | ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัด
กระทรวงมหาดไทย (แทนปลัดกระทรวงมหาดไทย) | กรรมการ |
| 5. นายชาติ | หงส์เทียมจันทร์ | ผู้อำนวยการสำนักการอนุญาต
(แทนปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม) | กรรมการ |
| 6. นายอำนาจ | คชวงศ์ | นิติกร 8 ว กองกฎหมายและที่ดิน
(แทนอธิบดีกรมชลประทาน) | กรรมการ |
| 7. น.ส.ประเทืองทิพย์ | เลื้อเอ็ก | นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล 7 ว
(แทนอธิบดีกรมปศุสัตว์) | กรรมการ |
| 8. นายเมธี | รุ่งแสง | ผู้อำนวยการส่วนกำหนดเขตที่ดินป่าไม้
(แทนอธิบดีกรมป่าไม้) | กรรมการ |
| 9. นายวิภูพัฒน์ | สถิตยุทธการ | หัวหน้าส่วนจำแนกประเภทที่ดิน
(แทนอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน) | กรรมการ |
| 10. นายถนัด | เกิดงาม | นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 7 ว
(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร) | กรรมการ |

- | | | | |
|--------------------|---------------|---|---------|
| 11. นางวิไล | สุภาจรรยา | ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนาสหกรณ์
(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์) | กรรมการ |
| 12. นางสาวพร | พิมลลิขิต | รองเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
(แทนเลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) | กรรมการ |
| 13. นายเกรียงธวัช | โมกษะสมิต | หัวหน้าฝ่ายการสาธารณะ
(แทนอธิบดีกรมการปกครอง) | กรรมการ |
| 14. นางชุมสม | รัตนนิตย์ | ผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน
(แทนอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน) | กรรมการ |
| 15. นายสมศักดิ์ | กุลฉันทวิทย์ | ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการรังวัด
(แทนอธิบดีกรมที่ดิน) | กรรมการ |
| 16. นายชัยทัศน์ | สุขชู | นายช่างสำรวจ 6
(แทนอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) | กรรมการ |
| 17. นายอารักษ์ | เอี่ยมจ้อย | นักวิชาการอุตสาหกรรม 8 ว
(แทนอธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) | กรรมการ |
| 18. นายมนตรี | ลัคนากุล | ผู้อำนวยการส่วนสำรวจและส่งเสริมการรังวัด 2
(แทนอธิบดีกรมธนารักษ์) | กรรมการ |
| 19. นางศศกร | ลออศรีสกุลไชย | นักวิชาการคลัง 8 ว
(แทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง) | กรรมการ |
| 20. นายสำราญ | รักษาดิ | รองอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
(แทนอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง) | กรรมการ |
| 21. น.ส. วลัยรัตน์ | ศรีอรุณ | ที่ปรึกษาสำนักงบประมาณ
(แทนผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ) | กรรมการ |
| 22. นางศุภาภรณ์ | ธำปนศิริ | ผู้อำนวยการกองอำนวยการงานสถาบัน
(แทนผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร) | กรรมการ |
| 23. นายอุบลศักดิ์ | บัวหลวงงาม | ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย | กรรมการ |
| 24. รศ.ดร.เอมอร | อังสุรัตน์ | ผู้ทรงคุณวุฒิ | กรรมการ |

25. นายบุญลือ	ครุฑทุ่ง	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
26. นายเลี่ยม	บุตรจันทา	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
27. นายสามารถ	ยอดสุตา	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
28. นางนิภา	ภูต่องใจ	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
29. นายอนันต์	ภูสิทธิกุล	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการ และเลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

1. คุณพรทิพย์	จาละ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ติตราชการ
2. รศ.ดร. วัลลภ	ลำพาย	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ติตราชการ
3. อธิบดีกรมประมง			ติตราชการ
4. ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย			ติตราชการ
5. นายปรีชา	ทองอู่	ผู้แทนเกษตรกร	
6. นางศุภคศิริ	โพธิ์คุณากร	ผู้แทนเกษตรกร	

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. ดร. เสรี	วงษ์มณฑา	ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. นายก่อกิจ	ด้านชัยวิจิตร	ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3. นายศุภชัย	บานพับทอง	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
4. นายสุรศักดิ์	แสงอร่าม	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
5. นายวีระชัย	นาควิบูลย์วงศ์	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
6. นายสถิตย์พงษ์	สุดชูเกียรติ	รองเลขาธิการ ส.ป.ก.
7. นายสมปอง	อินทร์ทอง	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก.
8. นางมนต์ทิพย์	รุจิภัณฑะ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผน ส.ป.ก.
9. นายสมชัย	อร่ามพงษ์พันธ์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผน ส.ป.ก.
10. นายณรงค์	ไวนิทรา	ผู้ตรวจราชการ ส.ป.ก.
11. นางนภาพร	ธาระวานิช	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกองทุน ส.ป.ก.
12. นางชนิดา	โหดจิตร	ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานบุคคล ส.ป.ก.

- | | | |
|---------------------|-----------------|--|
| 13. นางพรทิพย์ | อ้วยตา | ผู้อำนวยการกองคลัง ส.ป.ก. |
| 14. นางวัลวิศาซ | สุวรรณวัฒนะ | ผู้อำนวยการกองแผนงาน ส.ป.ก. |
| 15. นางพัชรินทร์ | มณีวงศ์ | ผู้อำนวยการกองนิติการ ส.ป.ก. |
| 16. นางลักขณา | วรวิวัฒน์ | เลขานุการกรม ส.ป.ก. |
| 17. นางดวงแก้ว | โกศาวัฒนา | ผู้อำนวยการศูนย์สารสนเทศ ส.ป.ก. |
| 18. นายสัมพันธ์ | พลภักดิ์ | ผู้อำนวยการสำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน ส.ป.ก. |
| 19. นางสาวพัชรินทร์ | สนธิ์ไพโรจน์ | ผู้อำนวยการสำนักจัดการโครงการตามนโยบาย ส.ป.ก. |
| 20. นางเปรมจิต | สังขพงษ์ | ผู้อำนวยการสำนักประกาศและกำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. |
| 21. นายเดชา | เจนกลรบ | ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา ส.ป.ก. |
| 22. นางเบญจวรรณ | ศิริโพธิ์ | เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 8 ว สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร |
| 23. นางสาวจิราภรณ์ | พรมมะหา | เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร |
| 24. นางสาวเอกรัตน์ | นาคาคง | เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7 ว
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย |
| 25. นางสาวโสระยา | บัญชาพัฒนศักดิ์ | เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 ว กรมการพัฒนาชุมชน |
| 26. นายธีรฤ | อิสสะอาด | เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 5 กรมการปกครอง |
| 27. นายทวี | พึ่งกัน | วิศวกร (ปตท.) สม. |
| 28. นางสาวฉัตรประภา | ศรีสวัสดิ์ | นักประชาสัมพันธ์ 4 สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ |
| 29. นางสาวพรณทิพย์ | สันติภาภรณ์ | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 30. นายพัฒนกิจ | จันทร์ศิริ | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 31. นางสุนิสา | ปิ่นทอง | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 32. นายประจักษ์ | สุขเกษม | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 33. นายธีระ | พงษ์เจริญ | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 34. นายไพโรจน์ | วิริยะกิจ | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 35. นายศรีโรจน์ | จิรวัดนักรรยา | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 36. นายวัชรินทร์ | รียาพันธุ์ | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 37. นายชาญณรงค์ | ชีบังเกิด | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |

- | | | |
|----------------------|-------------|--------------------|
| 38. นายณรงค์ฤทธิ์ | วิมลमुख | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 39. นางสาววิไลวรรณ | เกตุแก้ว | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 40. นายยุทธศาสตร์ | ณ พึงบุญ | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 41. นางสาวเกศินี | ไชโยบัว | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 42. นางสาวรัตนา | ไทยสมัคร | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 43. นางสาวนฤมล | พวงแก้ว | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 44. นางสาวศิริมาภรณ์ | เจริญกุล | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 45. นางสาวลัดดาวัลย์ | ทาศรี | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 46. นางสาวจันทิมา | อ่ำแจ่ม | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 47. นายสรวิชัย | ตุลากุล | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |
| 48. นายพงษ์ตะวัน | โพธิ์ระมาตร | เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. |

เริ่มประชุมเวลา 10.00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

1. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสมพันธ์ แก้วพิจิตร) ได้กล่าวแนะนำ ดร. เสรี วงษ์มณฑา ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ คุณก่อกิจ ด้านชัยวิจิตร ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และมอบนโยบายให้ ส.ป.ก. ในส่วนที่ได้กำหนดร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อสนับสนุนนโยบายรัฐบาล คือการเสริมศักยภาพพื้นที่การปฏิรูปที่ดิน โดยเน้นการพัฒนาที่ดิน พัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อการเพาะปลูก การสร้างสาธารณูปโภค และการให้องค์ความรู้ การเสริมสร้างสถาบัน สร้างเกษตรกรยุคใหม่ รัฐบาลนี้โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงศึกษาธิการ ทำบันทึกข้อตกลงเต็มรูปแบบ โดยใช้วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยประมง วิทยาลัยการอาชีพ ภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นแหล่งเรียนรู้

สำหรับวันนี้ ปัญหาที่เผชิญอยู่และเป็นเรื่องสำคัญ คือปัญหาวิกฤตด้านอาหาร ด้านพลังงาน ซึ่งทั้ง 2 อย่าง ผันแปรโครงสร้างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์อย่างใหญ่มาก โดยด้านการเกษตร พยายามรักษาความสมดุลเรื่องอาหารคน อาหารสัตว์ หลายแหล่งพยายามนำเกษตรไปเป็นอาหาร เครื่องจักร ทำให้อาหารคนและสัตว์ลดลง เกิดการตื่นตระหนก ผนวกกับสภาวะของโลกที่แปรเปลี่ยน คือมีความร้อนสูงขึ้น ทำให้มีข่าวเกี่ยวกับปัญหาการผลิตเรื่อง ข้าว ธัญพืช ปุ๋ย อาหารสัตว์ เพิ่มขึ้น คณะกรรมการมาจากทุกองค์กร ทุกหน่วยงานในราชการ ดังเช่น สำนักงานประมง มหาดไทย อุตสาหกรรม พาณิชย เป็นการบูรณาการในคณะกรรมการ จึงขอให้ทุกหน่วยงานนำความรู้ในเรื่องต่าง ๆ มาพัฒนาเพื่อส่วนรวม

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการ จำนวน 2 คณะ

ตามมติ คปก. ครั้งที่ 5/2550 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2550 ได้อนุมัติให้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการ จำนวน 2 คณะ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติ การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ได้แก่

1. คณะกรรมการพัฒนาสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด ตามระเบียบ บวระที่ 3.1 โดยมีปฏิรูปที่ดินจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เป็น กรรมการ ผู้แทน ส.ป.ก.จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้แทนสำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์จังหวัด (ผู้ตรวจสอบบัญชี) เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

2. คณะกรรมการโครงการเพิ่มศักยภาพปาล์มน้ำมันในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด ตามระเบียบบวระที่ 5.1 โดยมีปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

บัดนี้ ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้ลงนามในคำสั่ง คปก. ทั้ง 2 ฉบับ เรียบร้อยแล้ว

ที่ประชุมรับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ครั้งที่ 5/2550 วันที่ 19 ธันวาคม 2550

เลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มีหนังสือที่ กษ. 1204/ว 1555 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2550 จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 5/2550 วันที่ 19 ธันวาคม 2550 ให้คณะกรรมการพิจารณาแล้ว ปรากฏว่ามีกรรมการ ขอแก้ไข ดังนี้

1. รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายศุภชัย บานพับทอง) ขอแก้ไขหน้า 14 บรรทัดที่ 4 เพิ่มเติม “และให้ ส.ป.ก. แจ้งหลักเกณฑ์ ที่มีการแก้ไขใหม่ตามข้อ 16 และข้อ 17 ให้กรมที่ดินทราบด้วย”

2. ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ) ขอแก้ไข

- หน้า 9 บรรทัดที่ 20 เพิ่มเติม “โดยให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง”

- หน้า 14 บรรทัดที่ 3 เพิ่มเติม “ทั้งนี้ ในหมวด 5 ข้อ 14 มอบหมายให้ คณะกรรมการจัดซื้อที่ดินกำหนดหลักเกณฑ์การจัดหาที่ดิน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของค่าว่า ขนาดของที่ดินที่เพียงพอแก่การครองชีพ เพราะในแต่ละพื้นที่มีสภาพแตกต่างกัน และในหมวด 6 ข้อ 16 ควรใช้ข้อความว่า “ตรวจสอบแนวเขตที่ดิน” แทนคำว่า “รังวัดสอบเขตที่ดิน” ซึ่งเป็นคำที่ กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมที่ดิน”

- หน้า 17 บรรทัดที่ 29 เพิ่มเติม “ส.ป.ก. ได้จัดทำแผนปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ประจำปี 2551 ในรายละเอียดตามที่คณะกรรมการมอบในการประชุมครั้งที่ 4/2550 เสร็จเรียบร้อยแล้ว ภายในวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2551 ที่ได้รับจำนวน 1,780.75 ล้านบาท (ตามเอกสารประกอบวาระการประชุม) จึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาให้ความเห็นชอบ”

- หน้า 18 บรรทัดที่ 1 แก้ไขจากเดิม “เห็นชอบกรอบแผนการปฏิบัติงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำปี 2551 ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ” เป็น “เห็นชอบแผนการปฏิบัติงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำปี 2551 ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ”

- หน้า 22 บรรทัดที่ 3 แก้ไขจากเดิม “รับทราบ ทั้งนี้คณะกรรมการมีข้อสังเกต ขอให้ ส.ป.ก. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานเป็นเปอร์เซ็นต์เทียบกับกรอบแผนการปฏิบัติงานที่ คปก. อนุมัติด้วย” เป็น “รับทราบ ทั้งนี้คณะกรรมการมีข้อสังเกตว่าในการรายงานผลการดำเนินงานไตรมาสต่อไป ขอให้ ส.ป.ก. แสดงรายงานผลการดำเนินงานเป็นร้อยละเทียบกับแผนการปฏิบัติงานที่ คปก. อนุมัติด้วย”

3. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (นายสาธิต นราวิสุทธิ) เพิ่มเติมมติคณะกรรมการข้อ 3 ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. ไปตรวจสอบก่อนว่าคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจที่จะงดเก็บค่าเช่า/เช่าซื้อ ในกรณีที่ยกอนุมัติในหลักการตามข้อ 2 หรือไม่ตามระเบียบใด หากมีอำนาจเห็นชอบในหลักการ หากจะต้องออกเป็นระเบียบเพิ่มเติมก็ให้ดำเนินการต่อไป

4. ผู้แทนกรมป่าไม้ (นายสุทธิชัย วีระไพบูลย์) เพิ่มเติมความเห็นกรมป่าไม้ก่อนมติคณะกรรมการว่า “ผู้แทนกรมป่าไม้ให้ความเห็นว่า ได้ตรวจสอบแผนที่สังเขปของที่ดินสาธารณะประโยชน์ ตำบลบ้านหัน อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แล้วปรากฏว่ามีพื้นที่บางส่วนทับซ้อนกับพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นเขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10-17 มีนาคม 2535 ขอให้ดำเนินการให้ถูกต้องด้วย”

ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการได้ปรับแก้ไขรายงานเรียบร้อยแล้ว

มติคณะกรรมการ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการ ครั้งที่ 5/2550 วันที่ 19 ธันวาคม 2550

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ 3.1 โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ผ่านกลไกสถาบันอาชีวศึกษา

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า

1. นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบให้แก่หน่วยราชการภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2551 นั้น แนวทางหนึ่งคือ เกษตรเพื่อเกษตร โดยเน้นการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่เพื่อเป็นพลังที่สำคัญในอนาคตของภาคเกษตร

2. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) ได้ร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) ทำบันทึกข้อตกลงในการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ผ่านกลไกวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีวิทยาลัยประมง และวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2551 (ตามบันทึกข้อตกลงที่แนบ)

3. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้เคยทำความร่วมมือกับ สอศ. ในการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ผ่านโครงการบ่มเพาะเกษตรกรอนาคตในเขตปฏิรูปที่ดิน โดย ส.ป.ก. จัดพื้นที่รองรับผู้สำเร็จการศึกษาด้านเกษตรและสาขาที่เกี่ยวข้องเนื่องจาก

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีและสามารถจัดหาที่ดินรองรับกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวแล้วในปี 2550 จำนวน 207 ราย ในพื้นที่นิคมเศรษฐกิจพอเพียง 11 แห่ง

4. นอกจากนี้ ส.ป.ก. สอศ. ยังได้ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) จัดทำความร่วมมือในการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรมมืออาชีพยุคใหม่ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดย สกว. สนับสนุนให้เกิดการวิจัยเชิงปฏิบัติที่จะพัฒนาหลักสูตรของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีให้สามารถรองรับการสร้างเกษตรกรผู้ประกอบการรุ่นใหม่ มีเป้าหมาย 999 คน และปี 2551 มีเป้าหมาย 115 ราย

การดำเนินงาน

1. สาระสำคัญความร่วมมือ

- 1) กษ. และ ศธ. ร่วมกันสร้างโอกาสทางการศึกษาโดยรณรงค์สร้างแรงจูงใจ และคัดเลือกบุคคลที่สนใจ และยุวเกษตรกรเข้าศึกษาต่อ
- 2) กษ. และ ศธ. จะร่วมกันสร้างโอกาสให้ผู้เข้ารับการศึกษเข้าถึงองค์ความรู้
- 3) ศธ. จะกำหนดหลักสูตรเฉพาะที่มีการให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติภาคการเกษตร
- 4) กษ. ร่วมกับ ศธ. พัฒนาพื้นที่ ปรับโครงสร้างพื้นฐานและการจัดการเทคโนโลยีทางการเกษตรที่เหมาะสม
- 5) กษ. และ ศธ. จะร่วมมือในงานวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการ การกำหนดองค์ความรู้ และสนับสนุนการดำเนินงานด้านการเกษตร การผลิต การแปรรูป และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตร

2. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีคำสั่งที่ 126/2551 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2551 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ดังนี้

1) องค์ประกอบ

- ๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นที่ปรึกษา
- ๑ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นประธาน
- ๑ ผู้บริหารสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นกรรมการ

2) อำนาจหน้าที่

- ๑ กำหนดแผนงาน กิจกรรม และแนวทางปฏิบัติงาน
- ๑ พิจารณาอนุมัติแผนงานและงบประมาณ
- ๑ กำกับดูแลการดำเนินงานและเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและแก้ไขปัญห

อุปสรรค

รายละเอียดตามสำเนาคำสั่งที่แนบในวาระการประชุม

3. คณะกรรมการได้ประชุมเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2551 โดยพิจารณาประเด็นสำคัญ ดังนี้

1) เป้าประสงค์

- ๑ เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เกษตรกรรายอื่นได้เรียนรู้ โดยผ่านกลไกของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยประมง และวิทยาลัยการอาชีพ
- ๑ เพื่อพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน และจะเป็นการแก้ไขปัญหาเกษตรขาดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการประกอบอาชีพในอนาคต

2) กรอบการดำเนินงานที่สำคัญมี 5 กิจกรรม

- ๑ กิจกรรมการสร้างโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้ เพื่อเตรียมรองรับการเรียนรู้ภาคปฏิบัติตามหลักสูตร โดยการปรับปรุงพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานในสถาบันอาชีวศึกษาให้มีความพร้อมทั้งด้านองค์ความรู้และเป็นสถานที่ฝึกทักษะอาชีพ
- ๑ กิจกรรมการรับสมัครบุคคลที่สนใจเข้าร่วมโครงการ โดยรับสมัครบุคคลที่สนใจเข้าอบรมหลักสูตรเฉพาะทางและหลักสูตรครบวงจร และรับสมัครยุวเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ในหลักสูตรต่อเนื่องระดับ ปวช./ปวส.
- ๑ กิจกรรมสร้างโอกาสเข้าถึงทรัพยากรที่ดินโดย ส.ป.ก. จัดหาที่ดินและดำเนินการในรูป ‘นิคมการเกษตร’ ตาม พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรณีที่ดินของรัฐให้เข้าทำประโยชน์และรับมอบเอกสารสิทธิ์ (4-01ค) และกรณีการจัดซื้อที่ดินเอกชนให้เข้าทำประโยชน์ในรูปแบบการเช่าหรือเช่าซื้อ โดยรายละเอียดไม่เกิน 5 ไร่ ในกรณีมีที่ดินทำกินไม่เพียงพอ หรือรายละเอียดไม่เกิน 10 ไร่ ในกรณีไม่มีที่ดินทำกิน
- ๑ กิจกรรมการสร้างโอกาสเข้าถึงอาชีพ โดยเน้นประสิทธิภาพการใช้ที่ดินและสร้างรายได้ยั่งยืน โดยการจัดรูปและการพัฒนาที่ดินรายแปลงของเกษตรกรและพัฒนาอาชีพด้านต่างๆ เพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้
- ๑ กิจกรรมการสร้างโอกาสเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อสร้างระบบการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และป้องกันความเสี่ยงจากการประกอบอาชีพด้วยการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์ และสามารถเข้าถึงแหล่งทุนต่างๆ เช่น กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและกองทุนอื่นๆ

3) เป้าหมายโครงการ

๑ ปี 2551	จำนวน	5,100	ราย
๑ ปี 2552	จำนวน	7,380	ราย
๑ ปี 2553	จำนวน	7,380	ราย
๑ ปี 2554	จำนวน	7,380	ราย
๑ ปี 2555	จำนวน	7,380	ราย
รวม		34,620	ราย

ความเห็น ส.ป.ก.

โครงการนี้จะเป็นประโยชน์ในการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่พื้นที่ปฏิรูปที่ดิน การอบรมที่เป็นทักษะเชิงปฏิบัติและครบวงจร ทำให้เกษตรกรและยุวเกษตรกรมีความรู้ความสามารถในการจัดการที่ดิน ทำให้มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่น่าสนใจ

ขออนุมัติในหลักการ ดังนี้

1. เห็นชอบกรอบการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ โดยการจัดพื้นที่รองรับผู้ที่สำเร็จการอบรมหลักสูตรระยะยาว หลักสูตรเฉพาะทางและครบวงจร และสำหรับยุวเกษตรกรที่ศึกษาต่อหลังจากจบการศึกษาภาคบังคับของโครงการรายละเอียดไม่เกิน 10 ไร่ ในกรณีที่ไม่มีที่ดินทำกินของตนเองหรือรายละเอียดไม่เกิน 5 ไร่ ในกรณีที่เป็นเกษตรกรรายย่อย

2. เห็นชอบในหลักการสนับสนุนสินเชื่อโดยเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรรุ่นใหม่ที่ทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินในรูปกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์ รายละเอียดไม่เกินสองแสนบาท โดยคิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 1 บาท และลดเหลือร้อยละ 0.50 บาทในรอบปีต่อไปในกรณีที่แสดงถึงการมีวินัยทางการเงิน ซึ่งเป็นไปตามหลักการที่ คปก. เคยอนุมัติให้เกษตรกรภายใต้โครงการอื่นๆ

มติคณะกรรมการ อนุมัติหลักการตามที่ ส.ป.ก. เสนอ ทั้งนี้ คณะกรรมการได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ เพื่อให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับไปพิจารณาประกอบการดำเนินงาน ดังนี้

1. ในเรื่องกำหนดหลักสูตร ควรเพิ่มเติมประเด็นด้านการบริหารธุรกิจ และการจัดการ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านการตลาด โดยจะต้องเข้าใจในหลักของเรื่อง Demand และ Supply ของพืชที่จะทำการผลิต ซึ่งจะทำให้สินค้าที่ผลิตสามารถจำหน่ายได้ และสามารถต่อยอดการเป็นนักบริหารธุรกิจได้ในอนาคต

2. ในเรื่องดอกเบี้ยนั้น รัฐไม่ควรจะสนับสนุน (Subsidy) ทั้งหมดโดยไม่คิดดอกเบี้ย เพราะจะเป็นการสร้างวัฒนธรรมที่ทำให้บุคคลที่เข้าสู่ระบบของการได้รับความช่วยเหลือ ไม่รู้คุณค่า จึงควรที่จะมีการคิดดอกเบี้ยในโครงการดังกล่าว แต่การคิดดอกเบี้ยอัตราเท่าไรและคิดเมื่อใด มีระยะเวลาปลอดต้นหรือไม่ และมีเงื่อนไขสร้างวินัยทางการเงินและจะได้รับการลดดอกเบี้ยอย่างไร เห็นควรมอบฝ่ายเลขานุการฯ รับไปพิจารณาดำเนินการ

เรื่องที่ 3.2 โครงการจัดตั้งนิคมการเกษตรพืชเศรษฐกิจและพืชพลังงานทดแทนในเขตปฏิรูปที่ดิน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยมาตรา 85 ได้กำหนดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการให้เกษตรกรมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดิน เพื่อประกอบเกษตรกรรม และนโยบายรัฐบาล ข้อ 1.17 ได้กำหนดให้มีการวางระบบการถือครองที่ดิน ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อให้ประชาชนมีที่ดินทำกินและประกอบอาชีพอย่างทั่วถึงและพอเพียง

2. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีนโยบายคือ เกษตรเพื่อเกษตร เกษตรเพื่อประชาชน และเกษตรเพื่อเศรษฐกิจ การขับเคลื่อนนิคมการเกษตรเป็นส่วนสำคัญของนโยบายเกษตรเพื่อเกษตร โดยมีเป้าหมายให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) คัดเลือกพื้นที่นาร่องให้ผู้สำเร็จการอบรม/ศึกษาตามโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ผ่านกลไกสถาบันอาชีวศึกษาเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน โดยนิคมการเกษตรจะเป็นนิคมที่นำเกษตรกรเข้าสู่ระบบภาคการเกษตรเต็มรูปแบบ ตั้งแต่กระบวนการคิดค้น การวิจัยการเกษตร การผลิต การแปรรูปและการตลาด

3. ส.ป.ก. ได้ร่วมมือกับภาคเอกชนดำเนินโครงการความร่วมมือไตรภาคีการตลาดนำการผลิต โดยร่วมมือกับภาคเอกชนสนับสนุนการปรับปรุงมาตรฐานการผลิตและกำหนดความต้องการผลผลิตโดยตลาดเป็นตัวกำหนด และรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร ที่ผ่านมามีความร่วมมือในพืชหลายชนิด เช่น ข้าว พืชพลังงาน ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน

4. การกำหนดพื้นที่การผลิตโดยใช้ตลาดนำ จะทำให้กำหนดเป็นเขตพื้นที่การผลิต (Zoning) เป็นพื้นที่ๆ ได้ และหากขับเคลื่อนต่อไปจะทำให้สามารถสร้างดุลยภาพระหว่างความต้องการของตลาด (Demand) และการผลิต (Supply) ได้

การดำเนินงาน

1. เพื่อจัดระบบการถือครองที่ดินให้สอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล (ข้อ 1.17) และนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (เกษตรเพื่อเกษตร, เกษตรเพื่อประชาชน, เกษตรเพื่อเศรษฐกิจ)

2. ส.ป.ก. ได้พิจารณาพื้นที่ที่เป็นฐานการผลิตพืชเศรษฐกิจและพืชพลังงานทดแทนซึ่งจำเป็นต้องปรับปรุงเพื่อเพิ่มศักยภาพ กำหนดเป็นเป้าหมายนาร่อง เป็นกรอบการจัดการนิคมการเกษตรพืชเศรษฐกิจและพืชพลังงานทดแทนจำนวน 10 แห่ง

3. แนวคิดพื้นฐานการดำเนินงานจะกำหนดขอบเขตพื้นที่ดำเนินการเฉพาะ มีการจัดรูปที่ดินและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน (ระบบชลประทาน/คุณภาพดิน) รองรับการผลิตรายจ่ายตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการสร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ภายใต้การจัดการ ระบบการผลิต ระบบการแปรรูป ภายใต้การตลาดนำการผลิต (ความร่วมมือไตรภาคี)

1) การพึ่งตนเอง โดยการส่งเสริมวิถีคิดและการจัดการเกษตรผสมผสาน เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองในเรื่องอาหารและลดรายจ่ายต่างๆ ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2) การพึ่งพาตลาดในรูปแบบการตลาดนำการผลิตภายใต้ความร่วมมือข้อตกลงไตรภาคี (เกษตรกร ภาครัฐ และภาคเอกชน) ในส่วนที่มีการผลิตเพื่อการจำหน่ายสู่ตลาดจะมีการศึกษา ทำความเข้าใจความต้องการของตลาด เพื่อลดความเสี่ยงจากการผลิตที่เกินความต้องการของตลาดหรือไม่ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ ซึ่งเป็นตัวกำหนดการจัดการกระบวนการผลิตที่จะทำให้เกษตรกรลดต้นทุนมีผลผลิตเพิ่มขึ้น มีมาตรฐานการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการแปรรูป การรวบรวม การบรรจุผลิตภัณฑ์ การจำหน่ายและการตลาดความร่วมมือกับเอกชนในการกำหนดความต้องการให้ชัดเจนเพื่อหลักประกันการขายและการรับซื้อ

3. กรอบการดำเนินงานที่สำคัญประกอบด้วย

1) กิจกรรมการสร้างกระบวนการเรียนรู้/การเข้าถึงองค์ความรู้

- ๑ กลไกในการสร้างกระบวนการเรียนรู้โดยปราชญ์เกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน ศูนย์เรียนรู้การจัดการที่ดินรายแปลง วิสาหกิจชุมชน สถาบันการศึกษา ท้องถิ่นร่วมกับสถาบันอาชีวศึกษา
- ๑ การสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการดำเนินกิจกรรมร่วมกันทั้งในด้านทักษะ ประสบการณ์ การจัดการ และอาชีพ

2) กิจกรรมการสร้างโอกาสเข้าถึงทรัพยากรที่ดิน

- ๑ ในกรณีที่เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ผ่านกลไกสถาบันอาชีวศึกษา ส.ป.ก. จะเตรียมจัดทากที่ดินทำกินตาม พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รongรับรายละเอียดไม่เกิน 10 ไร่ ในกรณีไม่มีที่ดินทำกินหรือไม่เกิน รายละเอียด 5 ไร่ ในกรณีที่ไม่มีที่ดินไม่พอเพียง

3) กิจกรรมการสร้างโอกาสเข้าถึงอาชีพ ต้องการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินทำกิน การพัฒนากระบวนการผลิตให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น เพื่อการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้

4) กิจกรรมการสร้างโอกาสเข้าถึงแหล่งทุน โดยเฉพาะกองทุนการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งเกษตรกรจะต้องมีการรวมกันเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์

ความเห็น ส.ป.ก.

การจัดตั้งนิคมการเกษตรพืชเศรษฐกิจและพืชพลังงานทดแทนในเขตปฏิรูปที่ดินตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (เกษตรเพื่อเกษตร, เกษตรเพื่อประชาชน, เกษตรเพื่อเศรษฐกิจ) จะทำให้อัตราการพัฒนาเกษตรกรรมและการผลิตในเขตปฏิรูปที่ดินให้ครบวงจร เนื่องจากส่วนหนึ่งจะเป็นการเตรียมพื้นที่เพื่อรองรับเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ได้รับการอบรมอย่างเป็นระบบที่เน้นการปฏิบัติผ่านกลไกวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี วิทยาลัยประมงและวิทยาลัยการอาชีพ อีกส่วนหนึ่งจะเป็นการเร่งรัดเกษตรกร ที่อยู่ในพื้นที่นิคมให้มีการพัฒนาการผลิตให้ได้มาตรฐาน มีการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ด้วยการแปรรูป การบรรจุภัณฑ์ การตลาด ทำให้เป็นรูปแบบการพัฒนาให้แก่พื้นที่อื่นในเขตปฏิรูปที่ดินด้วย

ประเด็นที่น่าสนใจ

1. เห็นชอบกรอบแนวทางการจัดตั้งนิคมการเกษตรพืชเศรษฐกิจ และพืชพลังงานทดแทนในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยในเบื้องต้นจะเตรียมการและดำเนินการในพื้นที่ที่เป็นฐานการผลิตพืชเศรษฐกิจ และพืชพลังงานทดแทน ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาปรับปรุงเพื่อเพิ่มศักยภาพโดยกำหนดเป้าหมายนำร่องจำนวน 10 แห่ง และรวมทั้งพื้นที่อื่นๆ ที่เหมาะสมที่จะประกาศเพิ่มเติม

2. อนุมัติในหลักการให้เกษตรกรภายใต้นิคมการเกษตรที่รวมกลุ่มในรูปวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์สามารถเข้าถึงแหล่งทุนโดยเฉพาะกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในวงเงินรายละเอียดไม่เกินสองแสนบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 และลดเหลือร้อยละ 0.5 บาท ในปีต่อไป โดยมีเงื่อนไขทางการเงิน เช่นเดียวกับโครงการต่างๆ ที่ สปก. ได้เคยอนุมัติไว้แล้ว

มติคณะกรรมการ คณะกรรมการมีมติเห็นชอบตามที่ ส.ป.ก. เสนอ ทั้งนี้ เนื่องจากเห็นว่าเป็นโครงการที่ดี แต่อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. นอกจากที่เน้นการพึ่งพาตนเอง และด้านโทรภาคแล้ว ควรมีภาคมหาวิทยาลัยและเครือข่าย เข้ามาให้การสนับสนุนด้วย เนื่องจากพืชเศรษฐกิจและพืชพลังงานบางอย่าง ต้องมีการแปรรูป ซึ่งจะต้องใช้ความรู้และผลงานวิจัยจากอาจารย์ของมหาวิทยาลัยด้วย นอกจากนี้ในส่วนของภาครัฐ นอกเหนือจากหน่วยงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แล้ว ควรมีกระทรวงอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น

- กระทรวงพาณิชย์ ด้านการตลาด
- กระทรวงคมนาคม ด้าน logistic
- กระทรวงอุตสาหกรรม ด้านการแปรรูป
- กระทรวงการคลัง ด้านการสนับสนุนเงินลงทุน

2. การจัดตั้งนิคมพืชเศรษฐกิจและพืชพลังงานทดแทนที่เป็นพื้นที่นำร่องนั้น ควรมีการ Zoning พืชที่ทำเกษตรอินทรีย์มาดำเนินการด้วย เพื่อช่วยให้การหาตลาดจำหน่ายประสบผลสำเร็จ เนื่องจากปัจจุบันต่างประเทศหันมานิยมพืชที่เพาะปลูก โดยทำเกษตรอินทรีย์มาดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือด้านสิ่งแวดล้อม

เรื่องที่ 3.3 แผนการจัดหาและพัฒนาแหล่งพลังงานธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดิน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า

เนื่องมาจากวิกฤติการณ์ราคาน้ำมันในตลาดโลกทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งจัดหาแหล่งพลังงานมาใช้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการขาดแคลนไฟฟ้า รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาและหาแหล่งพลังงานธรรมชาติในประเทศมาใช้เพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ จึงมีการดำเนินกิจการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม โดยที่ปิโตรเลียมเป็นทรัพยากรที่อยู่ใต้ดินเมื่อมีความต้องการใช้จึงมีความจำเป็นต้องสำรวจแหล่งปิโตรเลียม เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเพื่อการพิจารณานำปิโตรเลียมขึ้นมาใช้ในอนาคตในการสำรวจปิโตรเลียมบางครั้งบริษัทผู้ประกอบการจำเป็นต้องสำรวจในพื้นที่ซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเป็นข้อมูลดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมต่อไป

ข้อเท็จจริง

1. การสำรวจหาแหล่งปิโตรเลียม ในอดีตนั้นหากพบร่องรอยการไหลซึมของน้ำมันดิบบนพื้นผิวดิน จะพิจารณาไว้ก่อนว่าบริเวณนั้นมีแหล่งปิโตรเลียม จึงจะดำเนินการเจาะสำรวจเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งน้ำมันต่อไป แต่ในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นการสำรวจหาแหล่งน้ำมันดิบหรือก๊าซธรรมชาติ นับเป็นเรื่องที่ยุ่งยากและซับซ้อนมากจะต้องใช้ความรู้ด้านธรณีวิทยาและธรณีฟิสิกส์อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง ซึ่งอาจจำแนกออกได้เป็น 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

1.1 การสำรวจทางธรณีวิทยา (Geological exploration) ในขั้นนี้จะเริ่มต้นด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพธรณีวิทยาของพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง หากเป็นพื้นที่บนบกจะใช้ภาพถ่ายทางอากาศและภาพถ่ายจากดาวเทียมช่วยพิจารณาลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยา และการสำรวจภาคสนามเพื่อตรวจสอบหินที่โผล่ให้เห็นบนพื้นผิว การตรวจวิเคราะห์อายุหิน การวิเคราะห์ตัวอย่างหินทางธรณีเคมี เพื่อหาหินต้นกำเนิดปิโตรเลียม และวิเคราะห์คุณสมบัติทางกายภาพ ทำให้สามารถกำหนดขอบเขตของพื้นที่ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะพบหินต้นกำเนิดปิโตรเลียม หินกักเก็บปิโตรเลียม

1.2 การสำรวจทางธรณีฟิสิกส์ (Geophysical exploration) ในขั้นนี้อาศัยหลักคุณสมบัติทางฟิสิกส์ของชั้นหินชนิดต่างๆ เช่น คุณสมบัติต้านแม่เหล็กไฟฟ้า คุณสมบัติการเป็นตัวกลางของคลื่นชนิดต่างๆ เพื่อพิจารณาตรวจสอบสภาพธรณีวิทยาใต้ผิวดิน เทคนิคทางธรณีฟิสิกส์ ที่นิยมมาใช้ในการสำรวจคือการตรวจวัดค่าความเข้มสนามแม่เหล็กการตรวจวัดค่าความโน้มถ่วง และการตรวจวัดคลื่นไหวสะเทือนของชั้นหิน ซึ่งจะช่วยในการกำหนดขอบเขตรูปร่างของแอ่งตะกอนใต้ผิวดินลึกลงไปว่ามีศักยภาพที่จะเป็นแหล่งปิโตรเลียมมากน้อยเพียงไร

1.3 การเจาะสำรวจ (Drilling exploration) เมื่อประเมินการสำรวจทางธรณีวิทยาและทางธรณีฟิสิกส์เข้าด้วยกันแล้ว ก็สามารถกำหนดโครงสร้างที่คาดว่าจะแหล่งกักเก็บปิโตรเลียมได้ในเบื้องต้น ในขั้นแรกจะเป็นการเจาะสำรวจเพื่อยืนยันลักษณะโครงสร้างทางธรณีวิทยารวมทั้งเพื่อค้นหาปิโตรเลียมหรือร่องรอยของปิโตรเลียม ถ้าพบว่ามีปิโตรเลียมสะสมตัวอยู่ก็จะมีการศึกษาและตรวจสอบข้อมูลอื่นๆ เพิ่มเติม นอกจากนี้ยังมีการทดสอบหลุมเจาะสำรวจเพื่อประเมินหาความสามารถในการผลิตปิโตรเลียมที่สำรวจพบปริมาณการไหล ปริมาณสำรองในแหล่งกักเก็บเพื่อการประเมินศักยภาพและสมรรถนะของการผลิตปิโตรเลียมในเชิงพาณิชย์ต่อไป

2. การสำรวจปิโตรเลียมในพื้นที่ซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ก่อนเข้าดำเนินการผู้ประกอบการจะต้องขออนุญาตโดยยื่นคำขอรับความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการสำรวจปิโตรเลียมกับ ส.ป.ก.

หากผลการสำรวจพบแหล่งปิโตรเลียมมีปริมาณมากพอในเชิงพาณิชย์เพื่อการผลิตปิโตรเลียม ผู้ประกอบการจะต้องยื่นคำขอรับความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการผลิตปิโตรเลียมกับ ส.ป.ก. อีกขั้นตอนหนึ่งตามระเบียบที่กำหนดไว้ก่อนจึงจะดำเนินการต่อไปได้

3. ส.ป.ก. เล็งเห็นความสำคัญในการดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในอนาคต และเพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายรัฐบาลด้านการพัฒนาและหาแหล่งพลังงานธรรมชาติในประเทศมาใช้เพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ การดำเนินการที่ผ่านมา ส.ป.ก. ได้ยินยอมให้ บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด สำรวจปิโตรเลียมในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินหมู่ที่ 10 ตำบลหนองหลวง อำเภอ ลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร เนื้อที่ประมาณ 14 ไร่ มีกำหนดระยะเวลา 1 ปี และยินยอมให้บริษัท แพนโอเรียนท์รีซอสเซส (ประเทศไทย) จำกัด เข้าสำรวจปิโตรเลียมในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดินครอบคลุมพื้นที่ 3 ตำบล คือ ตำบลบ่อรัง ตำบลน้ำร้อน และตำบลท่าโรง อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ รวมเนื้อที่ประมาณ 18,750 ไร่

4. ขณะนี้ บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด ขอสำรวจปิโตรเลียมครอบคลุม พื้นที่ 4 จังหวัด ได้แก่

4.1 จังหวัดนครราชสีมา ในพื้นที่อำเภอแก้งสนามนาง อำเภอบัวใหญ่ เนื้อที่ 15.81 ไร่ มีกำหนดระยะเวลา 3 เดือน

4.2 จังหวัดชัยภูมิ ในพื้นที่ตำบลโพหนอง ตำบลห้วยบง อำเภอเมือง เนื้อที่ 4-2-24 ไร่ มีกำหนดระยะเวลา 2 เดือน

4.3 จังหวัดขอนแก่น ในพื้นที่อำเภอกระนวน อำเภอเขาสวนกวาง อำเภอน้ำพอง อำเภอบ้านไผ่ อำเภอบ้านฝาง อำเภอพระยืน อำเภอพล อำเภอฆ้องชัยอำเภอแวงน้อย และอำเภอแวงใหญ่ มีเนื้อที่ 554.73 ไร่ มีกำหนดระยะเวลา 2 เดือน

4.4 จังหวัดอุดรธานี ในพื้นที่อำเภอโนนสะอาด และอำเภอกุมภวาปี เนื้อที่ 114.07 ไร่ มีกำหนดระยะเวลา 2 เดือน

ข้อกฎหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา มีดังนี้

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541

ข้อ 9 ในกรณีเป็นคำขอใช้พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ส่งคำขอพร้อมทั้งความเห็นเสนอเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อพิจารณา

ข้อ 12 ในกรณีเป็นคำขอใช้ที่ดินเพื่อการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติหากเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่าการสำรวจในพื้นที่นั้นไม่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบเกษตรกรรมในที่ดินของเกษตรกรก็ให้แจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกหนังสือยินยอมให้แก่ผู้ยื่นคำขอต่อไป

ข้อ 14 ก่อนออกหนังสือยินยอมให้ ส.ป.ก.จังหวัด เรียกให้ผู้ยื่นคำขอมาวางหลักประกันและชำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินตามหลักเกณฑ์วิธีการและอัตราที่ ส.ป.ก. กำหนดทั้งนี้จำนวนค่าตอบแทนที่จะเรียกเก็บจากผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก คปก. ด้วย

ความเห็น ส.ป.ก.

1. การดำเนินการสำรวจปิโตรเลียมเป็นการหาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่ง เพื่อการนำปิโตรเลียมขึ้นมาใช้ในอนาคต ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศในการทดแทนการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงจากต่างประเทศ ส.ป.ก. จึงควรสนับสนุน ให้บริษัทผู้ประกอบการใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม

2. การขอใช้ที่ดินเพื่อสำรวจปิโตรเลียมในเขตปฏิรูปที่ดิน สามารถกระทำได้ตามระเบียบ คปก. เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 ข้อ 9 และอยู่ในอำนาจพิจารณาของ ลธก. ที่สามารถพิจารณาให้ความยินยอมได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมตามระเบียบฯ ข้อ 12 โดยหาก ลธก. พิจารณาแล้ว เห็นว่าการสำรวจปิโตรเลียมไม่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบเกษตรกรรมในที่ดินของเกษตรกรก็ให้แจ้ง ส.ป.ก.จังหวัด ออกหนังสือยินยอมฯ ให้แก่ผู้ยื่นคำขอต่อไป แต่ทั้งนี้ก่อนที่ ส.ป.ก.จังหวัด จะออกหนังสือยินยอมให้ผู้ยื่นคำขอตามระเบียบฯ ข้อ 14 กำหนดให้ ส.ป.ก.จังหวัด เรียกให้ผู้ยื่นคำขอมาวางหลักประกันและชำระค่าตอบแทนการใช้ที่ดินก่อนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราที่ ส.ป.ก. กำหนด โดยจำนวนค่าตอบแทนที่จะเรียกเก็บจากผู้ได้รับหนังสือยินยอมจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก คปก. ด้วย

3. ส.ป.ก. ยังไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติ และอัตราค่าตอบแทนการใช้ที่ดินเพื่อการสำรวจปิโตรเลียม จึงนำหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติและอัตราค่าตอบแทนการใช้ที่ดินในการพิจารณาให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อสำรวจแร่เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาและกำหนด

คำตอบแทนฯ เนื่องจากเป็นขั้นตอนในการสำรวจทรัพยากรธรรมชาติเช่นเดียวกับการสำรวจแร่ ซึ่งมีหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติ และอัตราค่าตอบแทนการใช้ที่ดินอยู่แล้วโดยเห็นควรเรียกเก็บค่าตอบแทนในการสำรวจปิโตรเลียมตามจำนวนเนื้อที่ที่ได้รับความยินยอมในอัตราไร่ละ 10 บาท และเรียกเก็บครั้งเดียวตลอดหนังสือยินยอม ตามมติ คปก. ครั้งที่ 1/2542 เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542 ส่วนค่าวางหลักประกันความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นจากการสำรวจปิโตรเลียมจะได้พิจารณากำหนดตามความจำเป็นและเหมาะสมต่อไป

ประเด็นที่น่าเสนอ

ให้การสนับสนุนแผนการจัดหาและพัฒนาแหล่งพลังงานธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินตามความจำเป็น และเหมาะสมภายในกรอบของระเบียบ คปก. โดยเห็นชอบให้ ส.ป.ก. เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดินเพื่อการสำรวจปิโตรเลียมตามจำนวนเนื้อที่ที่ได้รับความยินยอมในอัตราไร่ละ 10 บาท โดยเรียกเก็บครั้งเดียวตลอดหนังสือยินยอม

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่ ส.ป.ก. เสนอ โดยให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

เรื่องที่ 3.4 การจัดหาที่ดินของรัฐมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินในที่สาธารณประโยชน์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ร้อยเอ็ด ชุมพร และบุรีรัมย์ จำนวน 8 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 4,737-3-85 ไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า

ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ 1/2549 วันที่ 2 มีนาคม 2549 อนุมัติแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดหาที่ดินของรัฐตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนการดำเนินการจัดหาที่ดินของรัฐมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยให้องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เข้ามามีส่วนร่วมกับ ส.ป.ก. ในการสำรวจที่ดินของรัฐเพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ

จากมติ คปก. ดังกล่าว จังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดชุมพร และจังหวัดบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการจัดหาที่ดินของรัฐเพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน จำนวน 8 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 4,737-3-85 ไร่ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) อำเภอ จังหวัด และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) พิจารณาว่าพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันและเห็นชอบให้นำไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินรายละเอียด ดังนี้

1. ที่สาธารณประโยชน์จังหวัดอุดรดิตถ์ ตำบลนายาง อำเภอพิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 4 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 1,537-0-06 ไร่ ได้แก่

- 1.1 ที่สาธารณประโยชน์หนองสามชั้น เนื้อที่ประมาณ 150-2-20 ไร่
- 1.2 ที่สาธารณประโยชน์หนองอ้ายสั้ม เนื้อที่ประมาณ 299-0-44 ไร่
- 1.3 ที่สาธารณประโยชน์ป่าแดง เนื้อที่ประมาณ 482-2-56 ไร่
- 1.4 ที่สาธารณประโยชน์เขาชะนีโยน (แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 บางส่วน) เนื้อที่ประมาณ 604-2-86 ไร่

(แปลงที่ 1 เนื้อที่ประมาณ 289-2-09 ไร่ และแปลงที่ 2 บางส่วน เนื้อที่ประมาณ 315-0-77 ไร่)

(1) อบต.นายาง มีมติเห็นชอบ ในการประชุม ครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549

(2) คปจ. มีมติเห็นชอบ ในการประชุม คปจ. ครั้งที่ 4/2549 วันที่ 6 กันยายน 2549

(3) อำเภอเห็นชอบ ตามหนังสืออำเภอพิชัย ที่ อต 0217/4663 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2550

(4) จังหวัดเห็นชอบ ตามหนังสือจังหวัด ที่ อต 0011/18487 ลงวันที่ 6 ธันวาคม 2550

2. ที่สาธารณประโยชน์จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1 พื้นที่ ได้แก่

2.1 ที่สาธารณประโยชน์ดงผักกาดหญ้า (ดงผักกาดย่า) ตำบลดอนโอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เนื้อที่ประมาณ 567-0-35 ไร่

(1) อบต.ดอนโอง มีมติเห็นชอบ ในการประชุม ครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2549

(2) อำเภอเห็นชอบ ตามหนังสืออำเภอโพธิ์ชัย ที่ รอ1319/461 ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2549

(3) จังหวัดเห็นชอบ ตามหนังสือจังหวัด ที่ รอ 0019/12229 ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2550

(4) คปจ. มีมติเห็นชอบ ในการประชุม ครั้งที่ 3/2550 วันที่ 28 สิงหาคม 2550

3. ที่สาธารณประโยชน์จังหวัดชุมพร จำนวน 2 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 2,217-3-98 ไร่ ได้แก่

3.1 ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งหนองกะทะ ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เนื้อที่ประมาณ 2,032-1-35 ไร่

3.2 ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งกลาง (บางส่วน) ตำบลหาดพันไกร อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร เนื้อที่ประมาณ 185-2-63 ไร่ (ไม่รวมพื้นที่ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนขอใช้ประโยชน์ เนื้อที่ประมาณ 200 ไร่)

1) อบต.ชุมโค มีมติเห็นชอบ ในการประชุม ครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2549

2) อำเภอปะทิว เห็นชอบตามหนังสืออำเภอ ที่ ชพ 0517/2043 ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2549

3) อบต. หาดพันไกร มีมติเห็นชอบ ในการประชุม ครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2549

4) อำเภอเมือง เห็นชอบตามหนังสืออำเภอ ที่ ชพ 0117/3227 ลงวันที่ 25 สิงหาคม 2549

5) จังหวัดชุมพร เห็นชอบตามหนังสือ ส.ป.ก.ชุมพร ที่ ชพ 0011/1079 ลงวัน 15 ตุลาคม 2550

6) คปจ. ชุมพร มีมติเห็นชอบ ในการประชุม คปจ. ครั้งที่ 4/2550 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2550

4. ที่สาธารณประโยชน์จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 1 พื้นที่ ได้แก่

4.1 ที่สาธารณประโยชน์โคกหนองแด้ ตำบลกระสัง อำเภอกะสังจังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ประมาณ 415-3-46 ไร่

(1) อบต. กระสัง มีมติเห็นชอบ ในการประชุม ครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2549

(2) อำเภอกะสัง เห็นชอบ ตามหนังสืออำเภอ ที่ บร 0717/454 ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2551

(3) จังหวัดบุรีรัมย์ เห็นชอบ ตามหนังสือ ส.ป.ก. จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ บร 0011/152 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2551

(4) คปจ. บุรีรัมย์ เห็นชอบในการประชุม ครั้งที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2551

ข้อเท็จจริง

ส.ป.ก. ได้พิจารณาตรวจสอบข้อมูลพื้นที่ดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่ามีความเหมาะสมต่อการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว และราษฎรเข้าทำประโยชน์เต็มพื้นที่ ไม่สามารถคงสภาพเป็นที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ได้อีกต่อไป ราษฎรถือครองโดยเฉลี่ย 16 ไร่ต่อครัวเรือน และทำการเกษตรกรรม รายละเอียดดังนี้

1. ที่สาธารณประโยชน์หนองสามชั้น
2. ที่สาธารณประโยชน์หนองอ้ายส้ม
3. ที่สาธารณประโยชน์ป่าแดง
4. ที่สาธารณประโยชน์เขาชะนีโยน (แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 บางส่วน)

ที่สาธารณประโยชน์ ลำดับที่ 1-4 ทำประโยชน์ในการปลูกข้าวนาปี

5. ที่สาธารณประโยชน์ดงผักกาดหญ้า (ดงผักกาดย่า) ปลูกข้าวนาปีและปลูกยาสูบ

6. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งหนองกะทะ ปลูกปาล์มน้ำมันและปลูกยางพารา

7. ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งกลาง (บางส่วน) ปลูกยางพารา ปลูกปาล์มน้ำมัน และปลูกสวนผลไม้

8. ที่สาธารณประโยชน์โคกหนองแด้ ปลูกข้าวนาปี

ข้อกฎหมายและมติ คปก.

1. พระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 มาตรา 26 (1) บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา 26 เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว

(1) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันแต่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับ

พลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทน โดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้น มีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว โดยมีต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ ส.ป.ก.มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

2. คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มีมติการประชุมครั้งที่ 2/2541 เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2541 เรื่องการนำที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน โดยให้ ส.ป.ก. พิจารณาให้ได้ข้อเท็จจริงว่าเป็นที่ซึ่งพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้ว โดยอาศัยความเห็นชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอ และจังหวัด ซึ่งเป็นความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าพลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นแล้ว และใช้อำนาจมาตรา 26 (1) เพื่อนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ต่อไป

ความเห็น ส.ป.ก.

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่สาธารณประโยชน์ ทั้ง 4 จังหวัด 8 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 4,737-3-85 ไร่ เป็นที่ดินที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วตามความเห็นของ อบต. อำเภอ จังหวัด และ คปจ. สภาพพื้นที่เหมาะสมต่อการนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ดังนั้นจึงเห็นควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินในพื้นที่ดังกล่าว ดังนี้

1. ที่สาธารณประโยชน์จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 4 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 1,537-0-06 ไร่ ได้แก่

1.1 ที่สาธารณประโยชน์หนองสามชั้น

1.2 ที่สาธารณประโยชน์หนองอ้ายสาม

1.3 ที่สาธารณประโยชน์ป่าแดง

1.4 ที่สาธารณประโยชน์เขาชะนิโยน (แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 บางส่วน)

ทั้ง 4 พื้นที่ ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลนาขาง อำเภอพิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ปฏิรูปที่ดินป่านาอิน-ป่านาขาง (โซนอี) ที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินแล้ว ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 115 ตอนที่ 26 ก วันที่ 15 พฤษภาคม 2541

2. ที่สาธารณประโยชน์จังหวัดร้อยเอ็ด ที่สาธารณประโยชน์ดงผักกาดหญ้า (ดงผักกาดย่า) ตำบลดอนโอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เนื้อที่ประมาณ 567-0-35 ไร่ ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

3. ที่สาธารณประโยชน์จังหวัดชุมพร จำนวน 2 พื้นที่ รวมเนื้อที่ประมาณ 2,217-3-98 ไร่

3.1 ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งหนองกะทะ ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เนื้อที่ประมาณ 2,032-1-35 ไร่

ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินทั้งอำเภอแล้ว ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 105 ตอนที่ 84 วันที่ 23 พฤษภาคม 2531

3.2 ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งกลาง (บางส่วน) เนื้อที่ประมาณ 185-2-63 ไร่ ตำบลหาดพันไกร อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน

4. ที่สาธารณประโยชน์จังหวัดบุรีรัมย์ ที่สาธารณประโยชน์โคกหนองแต้ ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ประมาณ 415-3-46 ไร่

ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ที่ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ทั้งอำเภอแล้ว ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 108 ตอนที่ 196 วันที่ 11 พฤศจิกายน 2534

ประเด็นที่น่าเสนอ

1. ขอความเห็นชอบว่าที่สาธารณประโยชน์ จำนวน 4 จังหวัด 8 พื้นที่ เนื้อที่ประมาณ 4,737-3-85 ไร่ พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ร่วมกันแล้วตามความเห็นของ อบต. อำเภอ และจังหวัด ดังนี้

1.1 ที่สาธารณประโยชน์หนองสามชั้น ตำบลนายาง อำเภอพิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ เนื้อที่ประมาณ 150-2-20 ไร่

1.2 ที่สาธารณประโยชน์หนองอ้ายสั้ม ตำบลนายาง อำเภอพิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ เนื้อที่ประมาณ 299-0-44 ไร่

1.3 ที่สาธารณประโยชน์ป่าแดง ตำบลนายาง อำเภอพิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ เนื้อที่ประมาณ 482-2-56 ไร่

1.4 ที่สาธารณประโยชน์เขาชะนีโยน (แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 บางส่วน) ตำบลนายาง อำเภอพิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ เนื้อที่ประมาณ 604-2-86 ไร่ (แปลงที่ 1 เนื้อที่ประมาณ 289-2-09 ไร่ และแปลงที่ 2 บางส่วน เนื้อที่ประมาณ 315-0-77 ไร่)

1.5 ที่สาธารณประโยชน์ดงผักกาดหญ้า (ดงผักกาดย่า) ตำบลดอนโอง อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เนื้อที่ประมาณ 567-0-35 ไร่

1.6 ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งหนองกะทะ ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เนื้อที่ประมาณ 2,032-1-35 ไร่

1.7 ที่สาธารณประโยชน์ทุ่งกลาง (บางส่วน) ตำบลหาดพันไกร อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร เนื้อที่ประมาณ 185-2-63 ไร่ (ไม่รวมพื้นที่ที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนขอใช้ประโยชน์ เนื้อที่ประมาณ 200 ไร่)

1.8 ที่สาธารณประโยชน์โคกหนองแต้ ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง จังหวัดบุรีรัมย์ เนื้อที่ประมาณ 415-3-46 ไร่

2. ขออนุมัติดำเนินการปฏิรูปที่ดินพื้นที่สาธารณประโยชน์ จำนวน 8 พื้นที่ ตามข้อ 1

3. ตามข้อ 2 เห็นสมควรให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาดำเนินการปฏิรูปที่ดินให้เกษตรกร ต่อไป

มติคณะกรรมการ อนุมัติในหลักการตามที่ ส.ป.ก. เสนอ แต่เนื่องจากพื้นที่สาธารณประโยชน์บางแห่ง มีการทับซ้อนกับที่ป่าสงวนแห่งชาติ จึงมอบหมายให้ ส.ป.ก. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบและดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบและขั้นตอนตามมติ ครม. ก่อนดำเนินการปฏิรูปที่ดินต่อไป

เรื่องที่ 3.5 การขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 5 ราย

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า

ตามที่ได้มีหน่วยงานราชการ บริษัท และบุคคล ได้ยื่นขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 5 ราย ดังนี้

1. กิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ จำนวน 3 ราย ในพื้นที่ 3 จังหวัด ประกอบด้วย

เรื่อง	จังหวัด	หน่วยงานที่ขอใช้ที่ดิน	กิจการ	เนื้อที่ (ไร่)
1	เชียงราย	กรมการขนส่งทางน้ำ และพาณิชยนาวี	ก่อสร้างท่าเทียบเรือเชียงแสน แห่งที่ 2	387-1-44
2	พิษณุโลก	มูลนิธิสุวรรณโคมคำ	ปลูกพืชสมุนไพรโดยวิธีธรรมชาติ และใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม	48-3-37
3	สุพรรณบุรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	ก่อสร้างอาคารสถานที่และวิทยาเขตอำเภอด่านช้าง	115-2-99

ทั้ง 3 เรื่อง มีข้อกฎหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

1. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536

ข้อ 4 ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. โดยความเห็นชอบของ คปภ. มีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้เฉพาะพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดิน

ข้อ 5 การให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ตามระเบียบนี้ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ข้อ 17 การใช้ที่ดินเพื่อกิจการอื่นนอกจากข้อ 6 ถึงข้อ 16 หรือการขอใช้ที่ดินเกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ให้เสนอ คปภ. พิจารณาตามความจำเป็นเพื่อกิจการนั้น

2. มติ คปภ. ครั้งที่ 1/2546 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2546 และ ครั้งที่ 2/2547 เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2547 อนุมัติในหลักการให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เมื่อมีข้อเท็จจริงปรากฏทั้ง 3 กรณี ดังนี้

ก. หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร ขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค ไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายใดๆ จากผู้ใช้บริการ

ข. มีการแสดงเหตุผลที่ชัดเจนว่า การใช้ที่ดินบริเวณที่อนุญาตจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกร และต่อชุมชนในท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดิน หรือเป็นที่ที่เหมาะสมในการรักษาความมั่นคงของประเทศ

ค. การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่มีการใช้สอยพื้นที่ตามขนาดเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น และกระทบต่อพื้นที่แปลงเกษตรกรรมน้อยที่สุด และผ่านความเห็นชอบจากชุมชนท้องถิ่นว่าไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3. มติ คปท. ครั้งที่ 1/2547 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547 อนุมัติหลักการมอบอำนาจให้คณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นผู้พิจารณาอนุญาตคำขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคที่มีขนาดเนื้อที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดให้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. แล้วรายงานคณะกรรมการทราบ

2. กิจการการทำเหมืองแร่ จำนวน 2 ราย ในพื้นที่ 2 จังหวัด ประกอบด้วย

เรื่อง	จังหวัด	รายชื่อผู้ประกอบการ	กิจการที่ขอรับความยินยอมให้ใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)
1	สระบุรี	นายสมพร สุขเกียรติภัย	ทำเหมืองแร่หินประดับชนิดหินทราเวอร์ทีน	24-3-45
2	ราชบุรี	บริษัท ปฐมวัฒนาพาณิชย์การแร่ จำกัด	ทำเหมืองแร่เฟลด์สปาร์	134-2-97

ทั้ง 2 เรื่อง มีข้อกฎหมายและหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

1. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปท.) เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541

ข้อ 8 พื้นที่ที่จะพิจารณาให้ความยินยอมตามระเบียบนี้ ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ต้องเป็นพื้นที่ซึ่งกรมป่าไม้ และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ตรวจสอบตามข้อตกลงแนวทางปฏิบัติร่วมกันแล้ว หรือไม่อยู่ในบริเวณที่ ส.ป.ก. ได้กั้นไว้เป็นพื้นที่ป่าในเขตปฏิรูปที่ดิน

(2) ไม่เป็นบริเวณที่มีทิวทัศน์สวยงามอันควรรักษาไว้ โดยความเห็นของสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แห่งท้องที่นั้น

(3) ไม่มีปัญหากระทบที่สำคัญต่อความเป็นอยู่ของราษฎรในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง และจะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาตำบลหรือ อบต. แห่งท้องที่นั้นด้วย

(4) ต้องมีลักษณะ ขนาด อาณาเขต และเนื้อที่ที่เหมาะสมกับกิจการตามวัตถุประสงค์ที่ขอและแผนการใช้พื้นที่ตามโครงการประกอบคำขอ และพื้นที่นั้นมีศักยภาพในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติมากกว่าการเกษตร

ข้อ 10 ในกรณีเป็นคำขออนอกจากคำขอตามข้อ 9 (การสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ) เมื่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เห็นว่าพื้นที่ที่ขอใช้อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะพิจารณาให้ความยินยอมได้ ให้รวบรวมคำขอเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องพร้อมความเห็นเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นแล้วส่งเรื่องให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาต่อไป

การยินยอมให้ใช้ที่ดินโดยปกติให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(2) การยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อการทำเหมืองแร่ จะพิจารณาให้ใช้ที่ดินตามความจำเป็นและเหมาะสมแก่การใช้พื้นที่ตามวัตถุประสงค์และโครงการที่เสนอ แต่ละ คำขอไม่เกิน 300 ไร่ และมีกำหนดระยะเวลาไม่เกินอายุประทานบัตร

2. มติ คปก. ครั้งที่ 1/2542 เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542 อนุมัติบัญชีคำตอบแทนการใช้ที่ดินตามระเบียบ คปก. เรื่องการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 โดยให้เรียกเก็บคำตอบแทน ดังนี้

2.2 การทำเหมืองแร่

2.2.1 อัตราร้อยละ 2 ของราคาที่ดินคูณจำนวนปีที่ใช้ประโยชน์ในที่ดิน โดยราคาที่ดินของ ส.ป.ก. ให้ใช้ราคาประเมินของกรมที่ดินในพื้นที่นั้น หากไม่มีให้ใช้บริเวณใกล้เคียง แต่ต้องไม่น้อยกว่า 10,000 บาท ต่อไร่ โดยเรียกเก็บครั้งเดียวตลอดอายุหนังสือยินยอม (ปัจจุบันอำนาจหน้าที่ในการประเมินราคาที่ดินเป็นของกรมธนารักษ์จึงใช้ราคาประเมินของกรมธนารักษ์แทน)

2.2.2 จำนวนเงินเท่ากับการเก็บค่าภาคหลวงแร่ที่ผู้ถือประทานบัตรชำระให้แก่ทรัพยากรธรณีประจำท้องที่ (เรียกเก็บพร้อมกับค่าภาคหลวงแร่)

3. มติ คปก. ครั้งที่ 3/2545 เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2545 กำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้ผู้รับประทานบัตรใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน และเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา โดยองค์ประกอบของแผนฟื้นฟู มีดังนี้

- (1) รายละเอียดพื้นที่ดำเนินการ
- (2) วิธีการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ (อย่างน้อยต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานข้อ 1-9)
- (3) วิธีการดูแลและบำรุงรักษาพืชคลุมดินและไม้ยืนต้น
- (4) วัสดุอุปกรณ์
- (5) งบประมาณ
- (6) ระยะเวลาในการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ฯ ซึ่งโดยปกติจะต้องฟื้นฟูให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน นับแต่หนังสือยินยอมสิ้นสุด
- (7) หน่วยงานที่รับผิดชอบ
- (8) การติดตามประเมินผล พร้อมแนบแผนผังโครงการทำเหมืองและแผนผังภูมิประเทศที่ได้แสดงการฟื้นฟูตามแนวทางที่เสนอ

(9) แผนพื้นที่ฯ มีวิศวกรควบคุมการทำเหมืองลงชื่อรับรองความปลอดภัยเกี่ยวกับการพังทลายของดินและการไหลบ่าของน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายแก่พื้นที่ข้างเคียงและพื้นที่ท้ายน้ำ

(10) ผู้รับประทานบัตรเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามแผนพื้นที่ฯ พร้อมวางหลักประกันไว้ที่ กพร. หรือ กรมทรัพยากรธรณีเดิม

(11) ผู้รับประทานบัตรยินยอมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ ช้อบังคับ เงื่อนไขที่ ส.ป.ก. กำหนดหรือ จะกำหนดทุกประการ

(12) ผู้รับประทานบัตรมีหน้าที่ดำเนินการตามแผนพื้นที่ฯ ที่เสนอให้ถูกต้องครบถ้วน เรียบร้อย ถ้าดำเนินการล่าช้า หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ที่ดิน ส.ป.ก. ผู้รับประทานบัตร ต้องยินยอมชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ ส.ป.ก. เต็มจำนวน

ตามหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติของ ส.ป.ก. ผู้ประกอบการต้องยื่นแผนพื้นที่ฯ พร้อมกับคำขอรับความยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อการทำเหมืองแร่ ต่อ ส.ป.ก. จังหวัดที่ที่ดินตั้งอยู่ และต้องผ่านการพิจารณาเห็นชอบจาก ส.ป.ก.จังหวัด และคปจ. ตามลำดับ จึงนำเสนอ ส.ป.ก. พิจารณานำเสนอ คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

4. มติ คปก. ครั้งที่ 3/2546 เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2546 อนุมัติให้คณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(4.1) พิจารณาเห็นชอบแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน

(4.2) พิจารณาเห็นชอบปรับปรุงแก้ไขแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองในเขตปฏิรูปที่ดิน และ

(4.3) มีอำนาจแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ หรือปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อดำเนินการตามที่คณะอนุกรรมการฯ มอบหมาย

ความเห็นคณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินฯ

คณะอนุกรรมการพิจารณาการอนุญาตหรือการให้ความยินยอมให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้มีการพิจารณา 2 ครั้ง โดยมีมติ ดังนี้

1. ในการประชุมครั้งที่ 1/2551 เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2551

1.1 เห็นชอบให้มูลนิธิสุวรรณโคฒ์ และมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ใช้ที่ดินและให้นำเสนอคณะกรรมการพิจารณาต่อไป

1.2 ยินยอมให้นายสมพร สุขเกียรติภัย และบริษัท ปฐมวัฒนพาณิชย์การแร่ จำกัด ใช้ที่ดินตามที่ได้ยื่นคำขอใช้ที่ดิน มีกำหนดระยะเวลา 10 ปี โดยให้เรียกเก็บค่าตอบแทนตามมติ คปก. และระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. 2541 พร้อมทั้งเห็นชอบแผนการฟื้นฟูสภาพพื้นที่ภายหลังการทำเหมือง และให้นำเสนอ คปก. พิจารณา

2. ในการประชุมครั้งที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2551 เห็นชอบให้กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างท่าเทียบเรือเชียงแสนแห่งที่ 2 โดยมีเงื่อนไขต้องผ่านการพิจารณา

วิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ประเด็นที่น่าสนใจ

พิจารณาอนุญาตและยินยอมให้หน่วยราชการ บริษัท และบุคคล ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน 5 ราย ดังนี้

1. กิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น จำนวน 3 ราย ประกอบด้วย

1.1 กรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี กระทรวงคมนาคมใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างท่าเทียบเรือเชียงแสนแห่งที่ 2 ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าสงวนกึ่งขวา โซนอี ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ที่ดินรวาง/กลุ่มที่ 5773 แปลงเลขที่ 1 เนื้อที่ประมาณ 387-1-44 ไร่ โดยไม่เรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เนื่องจากเป็นการดำเนินการกิจการโดยหน่วยงานของรัฐ สามารถสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นและเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะการส่งออกประเภทสินค้าเกษตรกรรม แม้จะมีการเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายจากผู้ขอใช้บริการ แต่ก็เป็นรายได้ที่กลับคืนสู่รัฐในรูปของค่าธรรมเนียม และภาษีต่างๆ

1.2 มูลนิธิสุวรรณโคมคำ ใช้ที่ดินเพื่อดำเนินการปลูกพืชสมุนไพร โดยวิธีธรรมชาติ และใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าสองฝั่งลำน้ำแควน้อย หมู่ที่ 1 ตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก ที่ดินที่ดินแปลงเลขที่ 10 ไร่ที่ 5043II4004 เนื้อที่ประมาณ 10-1-79 ไร่ ที่ดินแปลงเลขที่ 11 ไร่ที่ 5043II4004 เนื้อที่ประมาณ 1-0-82 ไร่ และที่ดินแปลงเลขที่ 12 ไร่ที่ 5043II4004 เนื้อที่ประมาณ 37-0-76 ไร่ รวมทั้ง 3 แปลง เนื้อที่ประมาณ 48-3-37 ไร่

1.3 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ใช้ที่ดินเพื่อสร้างอาคารสถานที่ และวิทยาเขตอำเภอด่านช้าง ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าห้วยขมิ้น ป่าพุน้ำร้อน และป่าหนองหญ้าไซ หมู่ที่ 12 ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ดินกลุ่มที่ 274 แปลงที่ 8 เนื้อที่ประมาณ 23-0-55 ไร่ กลุ่มที่ 887 แปลงเลขที่ 9 เนื้อที่ประมาณ 43-0-11 ไร่ กลุ่มที่ 918 แปลงเลขที่ 5 เนื้อที่ประมาณ 49-2-33 ไร่ ทั้งหมดจำนวน 3 แปลง รวมเนื้อที่ประมาณ 115-2-99 ไร่

2. กิจการการทำเหมืองแร่ จำนวน 2 ราย ประกอบด้วย

2.1 ยินยอมให้นายสมพร สุขเกียรติภักย์ ใช้ที่ดินโครงการป่าท่าฤทธิ-ลำทองกลาง-ลำพญากลาง หมู่ที่ 17 ตำบลวังม่วง อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น ที่ดินรวางที่ 10N3W แปลงเลขที่ 39 เนื้อที่ประมาณ 24-3-45 ไร่ เพื่อนำไปประกอบคำขอประทานบัตรเหมืองแร่หินประดับชนิดหินทรายเวอร์ทีน มีกำหนดระยะเวลา 10 ปี ตามอายุประทานบัตรของกระทรวงอุตสาหกรรม

2.2 ยินยอมให้บริษัท ปฐมวัฒนาพาณิชย์การแร่ จำกัด ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินป่าฝั่งซ้ายแม่น้ำภาชี (หมายเลข 85) หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านบึง กิ่งอำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี ที่ดินกลุ่มที่ 140 แปลงเลขที่ 4 และ 11 เนื้อที่ประมาณ 134-2-97 ไร่ เพื่อไปประกอบคำขอประทานบัตรเหมืองแร่เฟลด์สปาร์ มีกำหนดระยะเวลา 10 ปี ตามอายุประทานบัตรของกระทรวงอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ ก่อนที่ ส.ป.ก.สระบุรี และส.ป.ก.ราชบุรี จะออกหนังสือยินยอมให้นายสมพร สุขเกียรติภักย์ และบริษัท ปทุมวัฒนาพาณิชย์การแร่ จำกัด ตามลำดับ จะต้องได้รับอนุญาตประทานบัตรจากกระทรวงอุตสาหกรรม และได้วางหลักประกัน รวมทั้งได้ชำระค่าตอบแทนตามอัตราที่ คปก. กำหนดไว้ในการประชุมครั้งที่ 1/2542 เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2542

มติคณะกรรมการ อนุญาตและยินยอมให้ใช้ที่ดินได้ตามที่ ส.ป.ก. เสนอ เนื่องจากเห็นว่าเป็นหลักที่เคยปฏิบัติและมีระเบียบ คปก. รองรับอยู่แล้ว แต่เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการอนุญาตและยินยอม จึงมอบให้ฝ่ายเลขานุการฯ รับไปดำเนินการประสานกับกรมป่าไม้ในเรื่องข้อกฎหมายที่ยังทับซ้อนกันอยู่เกี่ยวกับการอนุญาตและยินยอมในเรื่องดังกล่าว

เรื่องที่ 3.6 มาตรการจูงใจการชำระหนี้เงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า

1) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ดำเนินการบริหารเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินตั้งแต่ปี 2518 ถึงปัจจุบัน จำแนกประเภท ดังนี้

1.1 ด้านที่ดิน ดำเนินการจัดซื้อที่ดินจากเอกชนและนำที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ที่ได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ดินบริจาคและที่ดินราชพัสดุที่ได้รับมอบจากกระทรวงการคลังนำมาจัดให้เกษตรกรเช่าและเช่าซื้อ สรุปดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ประเภท	ทั้งสิ้น		หมายเหตุ
	ราย	วงเงิน	
1. ค่าเช่า	39,071	609.35	อัตราค่าเช่า 3% ของราคาจัดซื้อ
2. ค่าเช่าซื้อ	15,396	943.22	อัตราดอกเบี้ย 4%
รวม	54,467	1,552.57	

1.2 ด้านการให้บริการสินเชื่อ แก่เกษตรกรรายย่อย สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชนรวมทั้งการรับโอนงานกองทุนที่ดิน ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ประเภท	ทั้งสิ้น		หมายเหตุ
	ราย	วงเงิน	
1.กองทุน ส.ป.ก.(รายย่อย สหกรณ์)	98,019	2,102.98	กู้ยืมปี19-48 อัตราดอกเบี้ย 4% 2%
2.กองทุน ส.ป.ก.(วิสาหกิจ)	45,084	1,361.61	กู้ยืมปี49-50 อัตราดอกเบี้ย 1%
3.กองทุนที่ดิน (เดิม)	3,346	1,182.13	รับโอนจาก ธ.ก.ส. ตามมติ ครม. อัตราดอกเบี้ย 4% หรือมากกว่า
รวม	146,449	4,646.72	

2) การดำเนินการที่ผ่านมาเกษตรกรประสบปัญหาไม่สามารถชำระหนี้ได้ เนื่องจากขาดความพร้อมและไม่สามารถเพิ่มศักยภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อสร้างรายได้ ประกอบกับมีการเกิดภัยธรรมชาติอยู่เนืองๆ ทำให้พืชผลเกิดความเสียหายรายได้ไม่เพียงพอที่จะชำระเงินตามสัญญากู้ยืม ส.ป.ก. ได้มีมาตรการช่วยเหลือในการปรับโครงสร้างหนี้ประเภทต่างๆ ให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรตามระเบียบหลักเกณฑ์และมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) มาโดยตลอด (ตามเอกสารประกอบ 1 ในวาระการประชุม)

2.1 เรื่องที่ดิน ได้ดำเนินการ ดังนี้

- (1) เร่งรัดการจัดเก็บค่าเช่า - เช่าซื้อ
- (2) การลด - ยกเว้น การเก็บค่าเช่าในกรณีประสบภัยธรรมชาติ
- (3) การขยายระยะเวลาการชำระค่าเช่าซื้อ

2.2 เรื่องสินเชื่อ ได้ดำเนินการ ดังนี้

- (1) ผ่อนผัน - ขยายเวลาการชำระหนี้
- (2) การยกเว้นดอกเบี้ยเงินกู้ (เป็นการดำเนินการตามกระบวนการของคณะกรรมการบริหารสินเชื่อเกษตรแห่งชาติ (กบส.))
- (3) การจำหน่ายหนี้สูญ (ผ่านความเห็นชอบจาก กบส. แล้ว อยู่ระหว่างรอนำเสนอ ครม.) (ตามเอกสารประกอบ 2 ในวาระการประชุม)

3) รัฐบาลได้กำหนดนโยบายที่จำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการพักหนี้ของเกษตรกรรายย่อยและยากจน ที่ผ่านกระบวนการจัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพ เพื่อสร้างโอกาสให้เกษตรกรสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตด้วยการสร้างรายได้และอาชีพที่มั่นคง

การดำเนินงาน

1) ส.ป.ก. ได้พิจารณาดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในเรื่องหนี้ของเกษตรกรรายย่อย โดยได้ตรวจสอบในเบื้องต้นเกษตรกร และสถาบันเกษตรกร ที่มีหนี้ค้างชำระ สรุปดังนี้

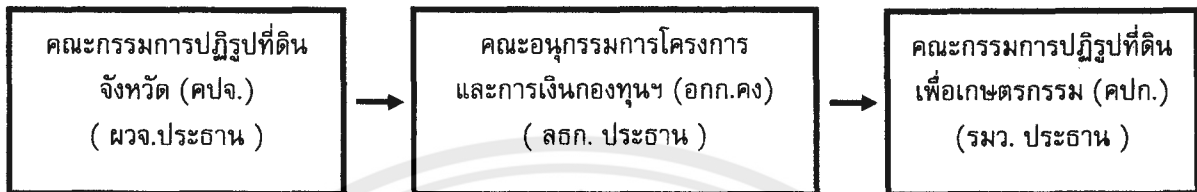
หน่วย : ล้านบาท

ประเภท	ทั้งสิ้น		ค้างชำระ			ร้อยละ
	ราย	วงเงิน	ราย	เงินต้น	ดอกเบี้ย	
1. ค่าเช่า	39,071	609.35	9,270	112.24	-	18.00
2. ค่าเช่าซื้อ	15,396	943.22	2,236	36.96	17.73	3.91
3. เงินกู้	146,449	4,646.72	24,535	395.44	108.17	8.51
- กองทุน ส.ป.ก.(รายย่อย , สหกรณ์)	98,019	2,102.98	20,187	230.61	-	10.96
- กองทุน ส.ป.ก.(วิสาหกิจ)	45,084	1,361.61	1,002	12.79	-	0.94
- กองทุนที่ดินเดิม	3,346	1,182.13	3,346	152.04	-	12.86
รวม	200,916	6,199.29	36,041	544.63	125.90	8.78

(ตามเอกสารประกอบ 3 ในวาระการประชุม)

หมายเหตุ หนี้ค้างชำระบางส่วนรอนเสนอคณะรัฐมนตรี อนุมัติจำหน่ายหนี้สูญ

2) จากระเบียบและมติ คปก. ที่เกี่ยวข้องกับการปรับโครงสร้างหนี้เงินกองทุนฯ ตามเอกสารประกอบ 1 บางรายการมีการพิจารณา 3 ระดับ ทำให้เกิดความล่าช้าในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือเกษตรกร



ความเห็น ส.ป.ก.

(1) การจัดให้เกษตรกรเช่า-เช่าซื้อที่ดิน หรือกู้ยืมเงินกองทุนฯ ในระยะแรก เน้นในเรื่องการจัดที่ดินและเป็นแหล่งทุนเท่านั้น เกษตรกรยังขาดองค์ความรู้ในการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสม ประกอบกับพื้นที่ส่วนใหญ่ขาดความอุดมสมบูรณ์ ขาดแหล่งน้ำ (เป็นพื้นที่ชลประทานเพียง 10%) ประสพภัยธรรมชาติ ความผันผวนทางราคาผลผลิต ซึ่งเป็น ความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ทำให้เกษตรกรมีรายได้ไม่เพียงพอในการชำระหนี้ รวมทั้งปัญหาการบริหารงานกองทุน ในส่วนของกองทุนที่ดินเดิม ความแตกต่างของอัตราดอกเบี้ย บางโครงการเป็นการแก้ไขปัญหาของรัฐ โดยใช้เงินกองทุนฯ

(2) ระเบียบหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่กำหนดไว้ มีขั้นตอนปฏิบัติในระดับส่วนจังหวัด และส่วนกลาง ทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้ทันทั่วถึง จึงเห็นสมควรพิจารณาปรับลดขั้นตอนการทำงาน อำนาจการพิจารณาอนุมัติ

ทั้งนี้ มาตรการจูงใจในการชำระหนี้จะก่อให้เกิดผลในการใช้ที่ดินอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการมีวินัยทางการเงินของเกษตรกร ซึ่งจะทำให้ช่วยบรรเทาภาระการชำระหนี้ของเกษตรกร รวมทั้งสร้างโอกาสในการฟื้นฟูพัฒนาอาชีพให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น สามารถชำระหนี้ได้ เกิดการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนตามนโยบายของรัฐบาลต่อไป

ประเด็นที่น่าเสนอ

ขออนุมัติในหลักการ

1. เห็นชอบมาตรการจูงใจในการชำระหนี้ ให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร ในกรณีชำระหนี้คงค้างครบถ้วนภายในระยะเวลา 2 ปี (1 พฤษภาคม 2551- 30 เมษายน 2553 ถ้ากรณีไม่สามารถชำระหนี้ได้ครบถ้วนภายในระยะเวลา 2 ปี หนี้คงเหลือนับแต่ครบกำหนดให้ใช้หลักเกณฑ์เดิม)

ประเภท	มาตรการจูงใจ	ผลกระทบเงินกองทุน
1. ที่ดิน		
1.1 ค่าเช่า	- ลดค่าเช่าคงค้างลงครึ่งหนึ่ง (กรณี ผู้เช่าตายและไม่มีทายาทให้ยกเว้นค่าเช่า คงค้างและให้นำที่ดินไปจัดให้เกษตรกรรายใหม่)	56.12 ล้านบาท
1.2 ค่าเช่าซื้อ	- ลดดอกเบี้ยคงค้างลงครึ่งหนึ่ง	8.87 ล้านบาท
2. สินเชื่อ	-ลดดอกเบี้ยคงค้างลงครึ่งหนึ่ง -ลดอัตราดอกเบี้ยวงหนี้คงเหลือลง ให้เหลืออัตรา ดอกเบี้ย 2% (กรณีอัตราดอกเบี้ย 4% หรือ มากกว่า)	54.09 ล้านบาท ประมาณ 7.9 ล้านบาท ต่อปี

2. พิจารณาปรับขั้นตอนการปฏิบัติและการมอบอำนาจการพิจารณาให้คณะกรรมการ
ปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) ดำเนินการ

ประเภท	อำนาจการพิจารณาเดิม	อำนาจ การพิจารณา ใหม่
1.ที่ดิน		
1.1 ลดหรือยกเว้นค่าเช่าเกินกว่า 1ปี	คปจ.	คปจ.
1.2 ขยายระยะเวลาเช่าซื้อ	เลขาธิการ ส.ป.ก.	คปจ.
2. สินเชื่อ		
- ขยายระยะเวลาชำระหนี้เงินกู้ เกินกว่าอำนาจ คปจ.	อกก.คจ. -เงินกู้ระยะสั้น ขยายเกินกว่า 1 ครั้ง -เงินกู้ระยะปานกลาง ขยายเกินกว่า 2 ครั้ง -เงินกู้ระยะยาว ขยายเกินกว่า 3 ครั้ง	คปจ. ทุกระยะ

ทั้งนี้ ให้มีผลนับแต่วันที่ คปจ. มีมติอนุมัติ และการดำเนินการ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด
รวบรวมรายละเอียดเหตุผลความจำเป็น ความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกร สถาบันเกษตรกร
แนวทางการฟื้นฟูอาชีพและการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชน (กรณีเป็นเกษตรกรรายย่อย) เสนอ คปจ.
พิจารณาเป็นรายๆ และรายงานผลให้ คปจ. ทราบ

มติคณะกรรมการ อนุมัติ

เรื่องที่ 3.7 โครงการพลิกโฉมนาข้าวเขตปฏิรูปที่ดิน 1 ล้านไร่

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า

ข้าวเป็นสินค้าหลักของไทยและปัจจุบันนี้ไทยเป็นผู้ส่งออกข้าวเป็นอันดับ 1 ของโลก โดยสถานการณ์ราคาข้าวในตลาดโลกพุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็วและมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และผลที่ตามมาคือ ต้นทุนการผลิตข้าวมีแนวโน้มพุ่งสูงขึ้นเช่นเดียวกัน ส.ป.ก. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลเกษตรกรซึ่งประกอบอาชีพทำนาในเขตปฏิรูปที่ดินได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้พิจารณาดำเนินการโครงการ “พลิกโฉมนาข้าวเขตปฏิรูปที่ดิน 1 ล้านไร่” ภายใต้แนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

หลักพื้นฐาน

- (1) น้อมนำปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ในมิติ ลดรายจ่าย มาปรับใช้กับอาชีพการทำนา
- (2) รองรับนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล (ข้อ 1.17) ที่มุ่งเน้นการจัดระบบการถือครองที่ดิน และการใช้ทรัพยากรที่ดินต่อหน่วย เพื่อการเกษตรที่ยั่งยืน
- (3) จัดระบบการผลิตของเกษตรกรบนพื้นฐานของศักยภาพผืนดินเปลี่ยนแปลงและการจัดการที่เหมาะสม ตาม พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เป้าประสงค์

สร้างกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) เพื่อให้เกษตรกรเกิดการยอมรับ (Adoption Process) ระบบการผลิตที่เหมาะสมอันเอื้อประโยชน์ต่อตนเองในอนาคต บนพื้นฐานของศักยภาพผืนดินเปลี่ยนแปลง โดยปรับลด 4 ความเสี่ยงสำคัญ ประกอบด้วย

- (1) ปรับลดความเสี่ยงด้านเมล็ดพันธุ์ข้าว
- (2) ปรับลดความเสี่ยงด้านการปรับปรุงโครงสร้างผืนดิน
- (3) ปรับลดความเสี่ยงด้านการใช้ปุ๋ยเคมี
- (4) ปรับลดความเสี่ยงด้านการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลง

เป้าหมาย

พื้นที่เพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวเขตปฏิรูปที่ดิน 1 ล้านไร่ เกษตรกรประมาณ 50,000 ราย โดยเกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต (ลดรายจ่าย) ลงได้ 510 บาท/ไร่/ฤดูกาล หรือ 510 ล้านบาท/ปี

การขับเคลื่อนองค์ความรู้

ปรับลด 4 ความสิ้นเปลือง	ปัญหา	การขับเคลื่อนองค์ความรู้	ลดต้นทุน การผลิต บาท/ไร่/ฤดู
1. ปรับลดความ สิ้นเปลืองด้าน เมล็ดพันธุ์ข้าว	● ปัญหาเมล็ดพันธุ์ไม่มีคุณภาพ ● ปัญหาการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวมากเกินไป	☐ การเลือกใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวบริสุทธิ์ ☐ การปรับเปลี่ยนทัศนคติการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว	91
2. ปรับลดความ สิ้นเปลืองด้าน การปรับปรุงโครงสร้าง ผืนดิน	● ปัญหาขาดการเตรียมดินที่เหมาะสม ● ปัญหาการเผาฟางข้าวหลังการเก็บเกี่ยว	☐ การปรับเปลี่ยนวิธีการเตรียมดินที่เหมาะสม ☐ การไถกลบหรือหมักฟางข้าวในนาและเร่งการผุพังสลายตัวด้วยน้ำหมักชีวภาพ ● ลดอัตราการใช้ปุ๋ยไนโตรเจน ● ลดการระบาดของหนอนกอ	มีการใช้ทรัพยากร ดินอย่างยั่งยืน
3. ปรับลด ความ สิ้นเปลือง ด้านการใช้ ปุ๋ยเคมี	● ปัญหาการใช้สูตรปุ๋ยเคมีไม่ตรงกับความต้องการของข้าว ● ปัญหาการใช้สูตรปุ๋ยเคมีเกินความต้องการของข้าว ● ปัญหาน้ำมีสภาพความเป็นกรด	☐ ใช้สูตรปุ๋ยและปริมาณปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินรายแปลงโดยปรับเปลี่ยนทัศนคติจากการใช้ปุ๋ยแบบ“ครอบจักรวาล” มาเป็นแบบ“ตามความจำเป็นรายแปลง” ☐ ปรับคุณภาพน้ำให้มีสภาพความเป็นกลาง(pH = 7)	241
4. ปรับลด ความ สิ้นเปลือง ด้าน สารเคมีป้องกัน กำจัด แมลง	● ปัญหาการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงไม่ตรง กับโรคข้าว ● ปัญหาการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงเกินความต้องการของข้าว	☐ การสำรวจและการควบคุมแมลงศัตรูข้าว ☐ การเฝ้าระวังศัตรูข้าว ☐ การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคข้าวเท่าที่จำเป็น	178
			510

ขั้นตอนการดำเนินงาน

(1) การรณรงค์เชิงนโยบาย

- จัดพิธีเปิดโครงการในพื้นที่ชุมชนนำร่อง ขนาดเนื้อที่ 500 ไร่
:- นำเสนอองค์ความรู้เพื่อปรับลด 4 ความสิ้นเปลืองยุคต้นทุนแพง
- ประชุมชี้แจงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล/อาสาปฎิรูปที่ดินจากพื้นที่ตำบล

เป้าหมาย

(2) การสร้างโอกาสเข้าถึงองค์ความรู้โดยการณรงค์การปรับเปลี่ยนการจัดการแปลงนาของเกษตรกรรายแปลง

- จัดตั้ง “ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจชีวในเขตปฏิรูปที่ดิน” เพื่อเป็นแกนนำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ประจำตำบลเป้าหมายทุกตำบล

- ขยายผลองค์ความรู้ผ่านกลไกของชุมชนและองค์กรสนับสนุนทุกภาคส่วนสู่เกษตรกร รวมโครงการ 50,000 ราย

(3) การสร้างโอกาสเข้าถึงแหล่งทุน

- รับสมัครสมาชิกเกษตรกรร่วมโครงการและดำเนินการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็น วิสาหกิจชุมชน/สหกรณ์ จำนวน 5,000 กลุ่ม/ 50,000 ราย

- บริการสินเชื่อกองทุนปฏิรูปที่ดิน ให้แก่สถาบันเกษตรกรที่ร่วมโครงการ 1 ปี ไร่ละ 1,000 บาท วงเงิน 1,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี และ/หรือให้เกษตรกร ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในปีถัดไป กำหนดอัตราดอกเบี้ยเหลือเพียงร้อยละ 0.5 ทั้งนี้โดยมีเงื่อนไข จะต้องมีการทำบัญชีและชำระหนี้ครบถ้วน)

หน่วยงานเข้าร่วมโครงการ

1. ส่วนราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2. มหาวิทยาลัย /สถาบันการศึกษา
3. สื่อมวลชน
4. ภาคเอกชน/มูลนิธิ
5. องค์การบริหารส่วนตำบล
6. ประชาชน/เกษตรกร /ผู้นำท้องถิ่น

ประเด็นที่น่าสนใจ

1. พิจารณาให้ความเห็นชอบกรอบการดำเนินงานและการสร้างโอกาสเข้าสู่แหล่งทุน กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำหรับเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการที่มีการรวมกลุ่มจัดตั้ง สถาบันเกษตรกรในรูปวิสาหกิจชุมชนหรือสหกรณ์การเกษตรในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี ทั้งนี้ กรณีมีการดำเนินการจัดทำบัญชีจะปรับลดอัตราดอกเบี้ยอีกร้อยละ 0.5 สำหรับการกู้ยืมในปีต่อไป

2. กรณีการดำเนินการตามข้อ 1 เห็นสมควรขอสนับสนุนความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์ เชิงนโยบาย และการจัดการโครงการจากกรมพัฒนาที่ดิน กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การภาคีรัฐอื่น และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

มติคณะกรรมการ อนุมัติตามที่ ส.ป.ก. เสนอ โดยให้เพิ่มเติมหน่วยงานเข้าร่วมสนับสนุนโครงการ ได้แก่

1. ศูนย์ผลิตข้าวพันธุ์ดี (ทุกจังหวัด) กรมการข้าว
2. กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมาย
3. อบต.

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ 4.1 รายงานผลการดำเนินงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ไตรมาส 1-2 ปี 2551)

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า

ปีงบประมาณ 2551 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 1,780.75 ล้านบาท ได้กำหนดแผนงานและแผนปฏิบัติการตามภารกิจ 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิรูปที่ดิน ด้านการปฏิรูปเกษตรกร และด้านการปฏิรูปการจัดการ ซึ่งแผนการปฏิบัติงานดังกล่าวได้นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) เห็นชอบแล้ว ในการประชุมครั้งที่ 5/2550 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2550

ส.ป.ก. ขอรายงานผลการดำเนินงานเฉพาะกิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ปี 2551 (ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2550 - 8 เมษายน 2551) สรุปได้ ดังนี้

1. กิจกรรมจัดที่ดิน

- 1.1 ผลการจัดที่ดินทำกินปี 2551 (ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2550 - 8 เมษายน 2551)
- 1.2 ผลงานความร่วมมือ อบต. กับ ส.ป.ก. ตามนโยบายจัดที่ดินทำกิน
- 1.3 การประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน
- 1.4 ปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินที่ครอบคลุมทั้งอำเภอให้คงเหลือเฉพาะเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน
- 1.5 ออกโฉนดที่ดินในที่ดิน ส.ป.ก.

2. โครงการปฏิรูปการจัดการที่ดินรายแปลงศูนย์ภูฟ้าพัฒนา ตำบลภูฟ้า อำเภอปัว จังหวัดน่าน

3. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ณ นิคมเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และทรงเยี่ยมเกษตรกรผืนดินพระราชทาน 5 จังหวัด

4. โครงการสานฝันเกษตรกรในโรงเรียนขยายโอกาสเขตปฏิรูปที่ดิน ปี 2551

5. การดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ปี 2551

5.1 ผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ปี 2551 (1 ตุลาคม - 31 มีนาคม 2551)

5.2 การขอใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

6. รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานจัดหาที่ดิน จัดที่ดิน และพัฒนาที่ดิน เพื่อฟื้นฟูคุณภาพชีวิตชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนสิรินธร โดยมีรายละเอียดผลการดำเนินงานดังนี้

1. กิจกรรมจัดที่ดิน

1.1 ผลการจัดที่ดินทำกิน ปี 2551 (ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2550 – 8 เมษายน 2551)

	ผลจัดที่ดิน (ปี 2518-ปัจจุบัน)		แผนงานปี 2551		ผลงานปี 2551			
	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	%	ไร่	%
รวม	1,771,611	28,731,409	100,000	1,721,179	47,277	47.27	646,221	37.54
เหนือ	434,526	6,382,343	13,580	233,720	10,621	78.21	132,413	56.65
ตอ.เฉียงเหนือ	940,391	15,127,499	43,770	753,361	23,460	53.59	300,148	39.84
กลาง	198,096	4,168,508	30,560	526,005	8,048	26.33	150,779	28.66
ใต้	198,598	3,053,059	12,090	208,093	5,148	42.58	62,879	30.21

1.2 ผลงานความร่วมมือ อบต. กับ ส.ป.ก. ตามนโยบายจัดที่ดินทำกิน

ตามมติ คปก. ครั้งที่ 1/2549 ครั้งที่ 3/2549 วันที่ 2 มีนาคม 2549 และ วันที่ 29 กันยายน 2549 ตามลำดับ ได้อนุมัติแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดที่ดินของรัฐมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเห็นชอบในหลักการความร่วมมือระหว่าง อบต. และ ส.ป.ก. ในการจัดหาและพัฒนาพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน อบต. ได้มอบที่ดินให้ ส.ป.ก. แล้ว ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

การดำเนินงาน	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	พื้นที่	เนื้อที่(ไร่)
1. อบต. สำรวจที่ดิน สาธารณประโยชน์ให้ ส.ป.ก.	29	67	82	107	373,838
2. ส.ป.ก. ตรวจสอบความเหมาะสม นำมาปฏิรูปที่ดิน	25	57	68	91	293,113
3. ขอความเห็นชอบ อบต./อำเภอ/จังหวัด	19	35	49	56	169,801
4. คปก. มีมติเห็นชอบ	8	12	16	15	38,833

1.3 การประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน

1. ประกาศเขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ 98,515 ไร่ 7 จังหวัด ดังนี้

ประกาศเขต	จังหวัด	เนื้อที่ (ไร่)
29 ธันวาคม 2550	กระบี่	64,810
	ตรัง	3,146
	แม่ฮ่องสอน	534
	ยโสธร	256
15 มกราคม 2551	กาฬสินธุ์	11,050
	อุดรธานี	18,365
	ศรีสะเกษ	354
รวม	7 จังหวัด	98,515

2. พื้นที่ที่อยู่ระหว่างการตรวจร่าง พ.ร.ฎ. กำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) จำนวน 127 พื้นที่ เนื้อที่ 2.4 ล้านไร่ 31 จังหวัด เป็นพื้นที่ป่าเศรษฐกิจที่เสื่อมโทรม ตามมติ ครม. มอบให้ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2536

1.4 ปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินที่ครอบคลุมทั้งอำเภอให้คงเหลือเฉพาะเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน

1. ปรับปรุงแนวเขตเหลือเฉพาะเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดิน ได้ประกาศ พ.ร.ฎ. กำหนดเขตแล้ว 2 อำเภอ คือ อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น และอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดอุดรธานี

2. ปรับปรุงแนวเขตที่ยังไม่ได้ประกาศ พ.ร.ฎ. กำหนดเขตฯ จำนวน 248 อำเภอ อยู่ในขั้นตอน ดังนี้

2.1 เสนอ ครม. เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ จำนวน 10 อำเภอ

2.2 สคก. ตรวจพิจารณาแล้ว 100 อำเภอ

2.3 จัดทำแผนที่ 138 อำเภอ

1.5 ออกโฉนดที่ดินในที่ดิน ส.ป.ก.

การดำเนินงานตามโครงการกองทุนที่ดินจังหวัดอุดรธานี ที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อได้ถูกเพิกถอนเอกสารสิทธิโดยคำสั่งอธิบดีกรมที่ดิน มาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งที่ดินที่ถูกเพิกถอนบางแปลงอยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. ต้องออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อนำที่ดินมาจัดให้เกษตรกร แต่ปรากฏว่ากรมที่ดินได้เดินสำรวจออกโฉนดที่ดินให้แก่ราษฎรในที่ดินของ ส.ป.ก. ที่ถูกเพิกถอนเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. จะต้องคัดค้าน เนื่องจากที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินของ ส.ป.ก. ได้จัดซื้อและถือเป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. แล้วตาม พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แม้ต่อมาเอกสารสิทธิในที่ดินจะถูกเพิกถอนไปแล้ว แต่ ส.ป.ก. ยังมีอำนาจนำที่ดินนั้นมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้ ในสถานะที่เป็นที่ดินของรัฐ ตามมาตรา 26 แห่ง พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการ จึงขอความร่วมมือจากกระทรวงมหาดไทย (กรมที่ดิน) งดเว้นการเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินในที่ดินประเภทเหล่านี้ ทั้งในส่วนที่ถูกเพิกถอนเอกสารสิทธิไปแล้วและอยู่ระหว่างการพิจารณา ทั้งในส่วนของกรมที่ดิน และในส่วนที่ยังเป็นคดีอยู่ในศาล โดยขอให้กรมที่ดินประสานงานกับ ส.ป.ก. ในรายละเอียดของพื้นที่ ต่อไป

2. โครงการปฏิรูปการจัดการที่ดินรายแปลงศูนย์ภูฟ้าพัฒนา ตำบลภูฟ้า อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน ความเป็นมา

1. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเยี่ยมราษฎร และทอดพระเนตรบ่อเกลือสินเธาว์ ณ บ้านบ่อหลวง อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2538 ทรงเห็นสภาพความเป็นอยู่ของราษฎรที่ด้อยโอกาส ทั้งทางเศรษฐกิจสังคม จึงได้มีพระราชดำริให้สำนักงานโครงการส่วนพระองค์ฯ ดำเนินการช่วยเหลือพัฒนาพื้นที่อำเภอบ่อเกลือ และโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และโปรดให้จัดตั้ง “ ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา ” เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2542

เพื่อใช้เป็นต้นแบบการพัฒนาและถ่ายทอดความรู้การพัฒนาไปสู่พื้นที่และราษฎรเป้าหมายท้องถิ่นที่
อำเภอบ่อเกลือ และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ

2. เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2551 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ได้ดำเนินงานตามโครงการฯ เพื่อใช้เป็นต้นแบบการพัฒนาและถ่ายทอดไปสู่พื้นที่และราษฎรเป้าหมาย
การดำเนินโครงการปฏิรูปการจัดการที่ดินรายแปลงของเกษตรกรจำนวน 3 ราย ตามพระราชปณิธาน
ของพระองค์

การดำเนินโครงการ

พื้นที่ดำเนินการ

1. เกษตรกรต้นแบบ 3 ราย 3 แปลง พื้นที่ประมาณ 25 ไร่
2. เกษตรกรขยายผล 125 ราย 140 แปลง พื้นที่ประมาณ 1,790 ไร่

แนวทางการพัฒนาโครงการ

1. พัฒนาการปฏิรูปการจัดการที่ดินรายแปลง ในแปลงต้นแบบ 3 แปลงอย่าง ต่อเนื่อง
2. พัฒนาเกษตรกรต้นแบบ 3 ราย ให้มีความสามารถในการถ่ายทอดและขยายผลสู่
เกษตรกรรายอื่นอย่างเป็นระบบ โดยมีคำตอบแทนในการถ่ายทอดองค์ความรู้ ลักษณะเครือข่าย
เกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ
3. พัฒนาส่งเสริมการสร้างอาชีพใหม่ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และเกษตรกรอย่าง
เป็นระบบต่อเนื่อง
4. ขยายผลเครือข่ายการเรียนรู้สู่เกษตรกรเป้าหมายโดยมีคำตอบแทนในการเรียนรู้และ
สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาการปฏิรูปการจัดการในที่ดินของตนเอง
5. ปลุกฝังความภาคภูมิใจในอาชีพ ชนบทธรรมนิยม วัฒนธรรมท้องถิ่น
6. รณรงค์ให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
7. พัฒนาและส่งเสริมแนวคิดตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
8. ปลุกฝังให้มีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และมีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองดี
มีคุณธรรม รักและหวงแหนในผืนแผ่นดิน

3. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ณ นิคมเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และทรงเยี่ยมเกษตรกรผืนดินพระราชทาน 5 จังหวัด

ด้วยในวันศุกร์ที่ 8 กุมภาพันธ์ 2551 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ได้เสด็จพระราชดำเนิน ณ นิคมเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ
ทรงเยี่ยมเกษตรกรผืนดินพระราชทาน 5 จังหวัด ที่มาร่วมชุมนุมในพื้นที่นิคมเศรษฐกิจพอเพียง
อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เลขาธิการ ส.ป.ก. ได้ถวายรายงานความก้าวหน้าใน
การพัฒนาผืนดินพระราชทาน 5 จังหวัด โดยทรงทอดพระเนตรกิจกรรมของวิสาหกิจชุมชนในผืนดิน
พระราชทานได้แก่

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านข้าว เป็นการส่งเสริมการปลูกข้าวพันธุ์แทนการปลูกข้าว
เพื่อบริโภค ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านพืช ผักผลไม้ มีการนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาเผยแพร่ ได้แก่ ความร่วมมือกับไต้หวัน ในการทดลองปลูกมะละกอกางมุ้ง

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านประมง ส่งเสริมการเลี้ยงปลาเพื่อบริโภค และปลาสวยงาม ตลอดจนความร่วมมือไตรภาคีกับภาคเอกชนโดยมีเกษตรกรเฝ้ารับเสด็จฯ ประมาณ 2,000 ราย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระกระแสรับสั่งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรที่มีรายได้ต่ำกว่า 54,000 บาทต่อปี ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และพัฒนาที่ดินเพื่อทำการเกษตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. โครงการสานฝันยุวเกษตรกรในโรงเรียนขยายโอกาสเขตปฏิรูปที่ดิน ปี 2551

1) การดำเนินงาน

1.1 ยุวเกษตรกร 5,040 คน ใน 69 จังหวัด เข้าเฝ้ารับเสด็จสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสเสด็จเป็นองค์ประธานงานชุมนุมยุวเกษตรกร ในเขตปฏิรูปที่ดิน วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2551

1.2 ยุวเกษตรกรในโรงเรียน

1.2.1 คัดเลือกโรงเรียนต้นแบบ 53 โรงเรียน 53 จังหวัด ที่มีศักยภาพในการพัฒนารูปแบบองค์ความรู้ ขยายผลสู่โรงเรียนเครือข่ายและชุมชน

1.2.2 จัดกิจกรรมวันตลาดนัดองค์ความรู้ยุวเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินระดับจังหวัด โดยนำเสนอและประกวดองค์ความรู้ 3 กิจกรรมหลัก คือ

- กิจกรรมยุวเกษตรกรในโรงเรียน
- กิจกรรมครอบครัวสาสุข
- กิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2.3 จัดอบรมการพัฒนาฯ ทักษะอาชีพแก่ยุวเกษตรกรในโรงเรียนต้นแบบ เพื่อนำไปพัฒนากิจกรรมในโรงเรียน และขยายผลสู่โรงเรียนเครือข่ายและชุมชน

1.3 ยุวเกษตรกรในโรงเรียนสนับสนุนด้านโภชนาการ

ผลผลิตการเกษตรที่เกิดจากกิจกรรมของกลุ่มยุวเกษตรกรนำไปประกอบอาหารกลางวันให้กับนักเรียนตามโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

1.4 ยุวเกษตรกรที่ไม่ได้ศึกษาต่อในระบบโรงเรียน

ส.ป.ก. มีแผนงานจัดทำโครงการนาร่องในพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดสระแก้ว มีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1.4.1 กำหนดเขตพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายทำโครงการนาร่อง

1.4.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานชุมชน

1.4.3 จัดทำฐานข้อมูลรายละเอียดยุวเกษตรกรกลุ่มเป้าหมาย

1.4.4 กำหนดหลักเกณฑ์คุณสมบัติของกลุ่มเป้าหมาย

1.4.5 รับสมัคร คัดเลือก ผู้ที่คุณสมบัติเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้

1.4.6 ส.ป.ก. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน จัดกระบวนการเรียนรู้ และทักษะกลุ่มเป้าหมาย

1.4.7 ประเมินผล ติดตาม การขยายผลของกิจกรรม

2) สรุปผลการดำเนินงาน

กิจกรรม	แผนงาน	ผลงาน (20 มี.ค. 51)
1) จัดตั้งกลุ่มยุทธศาสตร์กร (โรงเรียน)	1,000	969
2) จัดทำแปลงเรียนรู้ยุทธศาสตร์กร (ราย)	1,000	969
3) สอนเสริม/ฝึกอบรมสิทธิหน้าที่เพื่อเสริมสร้างวินัย (โรงเรียน/ราย)	1,000 / 50,000	969 / 48,950
4) พัฒนาองค์ความรู้/ศึกษาดูงานครอบครัวสาสุข เศรษฐกิจพอเพียง (ราย)	3,400	(เมษายน 51)

5. ผลการดำเนินงานกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ปี 2551 (1 ตุลาคม - 31 มีนาคม 2551)

5.1 ผลงาน 6 เดือน ดังนี้

1. รายรับ	1,182.36 ล้านบาท
1.1 รายรับตามมาตรา 10 (4)	235.38 ล้านบาท
1.2 เงินคงเหลือปราศจากผูกพัน	946.98 ล้านบาท
2. รายจ่าย	913.90 ล้านบาท
2.1 รายจ่ายหมุนเวียน	883.14 ล้านบาท
- สิ้นเชื่อ (โอนเงินให้ ส.ป.ก.จังหวัด)	883.14 ล้านบาท
(อนุมัติสินเชื่อ 185.89 ล้านบาท)	
2.2 รายจ่ายขาด	30.76 ล้านบาท
- รายจ่ายตามข้อผูกพันตามกฎหมาย	20.90 ล้านบาท
- โครงการจัดหาที่ดินฯ เชื้อนสิรินธร	9.86 ล้านบาท

ทั้งนี้ค่าจัดซื้อที่ดินในปี 2551 ให้ดำเนินการเฉพาะขั้นตอน ส.ป.ก.จังหวัด คัดเลือกที่ดินที่มีความเหมาะสมเพื่อเตรียมการจัดซื้อที่ดินในปี 2552 รองรับโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรมรุ่นใหม่

5.2 การขอใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

สืบเนื่องจากในขณะนี้กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีวงเงินไม่เพียงพอให้เกษตรกรกู้ยืมเพื่อสนับสนุนโครงการตามนโยบายรัฐบาล ส.ป.ก. จึงได้เสนอโครงการขอใช้เงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ในลักษณะโครงการหมุนเวียนโดยขอยกเว้นดอกเบี้ยเงินกู้ยืม วงเงินกู้ 1,400 ล้านบาท จำนวน 3 โครงการ

1. โครงการเพิ่มศักยภาพปาล์มน้ำมันในเขตปฏิรูปที่ดินภายใต้แผนพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม วงเงินกู้ยืม 600 ล้านบาท กำหนดชำระคืนภายใน 10 ปีระยะเวลาปลอดหนี้ 4 ปี

2. โครงการเพิ่มศักยภาพมันสำปะหลังเพื่อเป็นทางเลือกพลังงานทดแทนในเขตปฏิรูปที่ดิน 14 จังหวัด วงเงินกู้ยืม 400 ล้านบาท กำหนดชำระคืนภายใน 4 ปี ระยะเวลาปลอดหนี้ 3 ปี

3. โครงการเพิ่มศักยภาพชาวหอมมะลิ 105 ในเขตปฏิรูปที่ดิน 5 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภายใต้ความร่วมมือไตรภาคี วงเงินกู้ยืม 400 ล้านบาท กำหนดชำระคืนภายใน 1 ปี

โดยกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรสามารถโอนเงินเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ได้ตามมาตรา 10 (3) ของพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม “ กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย..... เงินที่ได้รับจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร” และดำเนินการภายใต้ระเบียบการกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรต่อไป

6. รายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานจัดที่ดิน จัดที่ดิน และพัฒนาที่ดิน เพื่อฟื้นฟูคุณภาพชีวิตชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

ผลการดำเนินการ

1. โครงการจัดที่ดินที่มีความก้าวหน้าในการดำเนินการ ดังนี้

1.1 การตรวจสอบสิทธิ 2,051 ราย แยกเป็น

1.1.1 รายเดิม 1,833 ราย

1.1.2 โอนสิทธิ 71 ราย

1.1.3 รับมรดกสิทธิ 147 ราย

1.2 รับคำเสนอขายจากผู้สนใจ 1,039 ราย เนื้อที่ 19,718 ไร่

1.3 คปจ. อนุมัติจัดที่ดินให้ผู้ได้รับผลกระทบ 1,041 ราย เนื้อที่ 12,171-2-58 ไร่

1.4 คปจ. อนุมัติจัดซื้อที่ดิน 617 แปลง เนื้อที่ 12,171-2-58 ไร่ จำนวนเงิน 323,448,674.25 บาท

1.5 จัดทะเบียนสิทธิจ่ายค่าที่ดิน 253 แปลง เนื้อที่ 5,283 ไร่ จำนวนเงิน 160,230,213.75 บาท

1.6 คปจ. อนุมัติแผนพัฒนาที่ดิน 203 ราย เนื้อที่ 2,384-0-00 ไร่ จำนวนเงิน 25,875,803.75 บาท

1.7 จ่ายเงินค่าพัฒนาที่ดิน 203 ราย เนื้อที่ 2,384-0-00 ไร่ จำนวนเงิน 25,875,803.75 บาท

1.8 มอบ ส.ป.ก. 4-01ค จำนวน 535 ราย 546 แปลง เนื้อที่ 6,164-0-00 ไร่

2. คณะอนุกรรมการดำเนินการจัดที่ดิน จัดที่ดิน และพัฒนาที่ดินเพื่อฟื้นฟูคุณภาพชีวิตชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ประชุม ครั้งที่ 7/2550 วันที่ 27 ธันวาคม 2550

อนุมัติระเบียบคณะอนุกรรมการดำเนินการจัดที่ดิน จัดที่ดิน และพัฒนาที่ดิน เพื่อฟื้นฟูคุณภาพชีวิตชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพัฒนาที่ดินให้เกษตรกร ซึ่งได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2551 ประกาศ ณ วันที่ 10 มกราคม 2551

3. ส.ป.ก.กำหนดกระบวนการจัดหาที่ดินและพัฒนาเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างเขื่อนสิรินธร เป็น 3 กระบวนการ 7 ขั้นตอน

กระบวนการที่ 1	การจัดหาที่ดินสร้างโอกาสเป็นถึงทรัพยากรที่ดิน
ขั้นตอนที่ 1	สำรวจผู้ได้รับผลกระทบ เพื่อทราบจำนวน รายละเอียดของผู้ได้รับผลกระทบที่ต้องการให้ความช่วยเหลือตามมติ ครม.
ขั้นตอนที่ 2	ประกาศจัดหาที่ดิน เพื่อให้เจ้าของที่ดินมาเสนอขายที่ดินต่อ ส.ป.ก. และให้ผู้ได้รับผลกระทบตรวจสอบและยื่นความประสงค์
ขั้นตอนที่ 3	จัดตลาดนัดที่ดินเพื่อรองรับผู้ได้รับผลกระทบมาพบกัน ณ ที่นัดหมาย เพื่อให้ผู้ได้รับผลกระทบเลือกที่ดินที่ตนพอใจมากที่สุด
กระบวนการที่ 2	การปฏิรูปเกษตรกร สร้างโอกาสเพื่อพลิกฟื้นทางเลือกอาชีพ
ขั้นตอนที่ 4	ผู้ได้รับผลกระทบเสนอแผน การพัฒนาที่ดินรายแปลงเพื่อผู้ได้รับผลนำเสนอ ความต้องการในการพัฒนาอาชีพหลังจากได้รับมอบที่ดิน
ขั้นตอนที่ 5	จัดกิจกรรมวันไร่นา (Field day) พลิกฟื้นทางเลือกอาชีพเตรียมพร้อมให้เกษตรกรเข้าถึงองค์ความรู้ขยายผล สร้างโอกาสทางอาชีพ เข้าถึงระบบตลาด พัฒนาธุรกิจและ มาตรฐานสินค้าเกษตร เข้าถึงแหล่งทุน
ขั้นตอนที่ 6	การรวมกลุ่มจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็งการบริหารรวมกลุ่มพัฒนาธุรกิจวิสาหกิจชุมชนแปรรูป บริการสร้างเครือข่าย
กระบวนการที่ 3	การปฏิรูปจัดการ
ขั้นตอนที่ 7	จัดกิจกรรมอบรมเข้มข้น (Intensive Training) พัฒนาองค์ความรู้เฉพาะทางตามแผนการผลิตของวิสาหกิจฯเข้าถึงระบบตลาด พัฒนาธุรกิจและมาตรฐานสินค้าเกษตรเสริมภูมิปัญญาทางบัญชี สร้างวินัยให้สมาชิกวิสาหกิจฯ ในการประกอบอาชีพ

ประเด็นที่น่าสนใจ

เพื่อโปรดทราบผลการดำเนินงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ไตรมาส 1-2 ปี 2551)

มติคณะกรรมการ รับทราบ

เรื่องที่ 4.2 กรอบกิจกรรมการดำเนินงานภายใต้แผนการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ชี้แจงว่า

(1) การคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม เป็นวิสัยทัศน์ที่สำคัญยิ่งของ ส.ป.ก. ที่จะเพิ่มประสิทธิภาพ และสร้างความพอเพียง การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้ตรงตามศักยภาพดินมีการอนุรักษ์ทรัพยากรดินและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ประการหนึ่งในการปฏิรูปที่ดิน ตาม พ.ร.บ. การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

(2) มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ 4/2550 เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2550 ได้อนุมัติหลักการมาตรการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งจะดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติ การใช้ประโยชน์ที่ดินและผลกระทบสิ่งแวดล้อมทั้งก่อนและหลังการจัดหรืออนุญาต

หรือยินยอมให้ใช้ที่ดิน 4 ประเภทกิจกรรม คือ เกษตรกรรมรายบุคคล กิจกรรมสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน การสาธารณูปโภค และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งอนุมัติกรอบเวลาดำเนินการ เริ่มเข้าดำเนินการในพื้นที่ วันที่ 1 เมษายน 2551

(3) หลักการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 85 ที่กำหนดให้วางหลักเกณฑ์และมาตรฐานการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน กระบวนการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม เพื่อให้เกษตรกรมีสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมโดยการปฏิรูปที่ดิน จัดวางผังการพัฒนาพื้นที่เพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ มีแผนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการบำรุงรักษา ค้ำครองสิ่งแวดล้อม เพื่อสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิต ทั้งนี้โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) การปฏิบัติงานดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2551 ข้อ 1.17 ที่กำหนดให้ วางระบบการถือครองที่ดินและกำหนดแนวเขตการใช้ที่ดินให้ทั่วถึงและเป็นธรรม โดยนำข้อมูลสารสนเทศ มาใช้ในการบริหารจัดการที่ดิน ทำกินตามกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งเป็นนโยบายเร่งด่วนที่จะดำเนินการในปีแรก

การดำเนินการ

เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการค้ำครองพื้นที่เกษตรกรรม ปี 2551 ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรกำหนดกรอบการดำเนินการ ดังนี้

1. การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายเพื่อดำเนินการตามแผนการค้ำครองพื้นที่เกษตรกรรม โดยพิจารณาจากพื้นที่ดำเนินการจัดที่ดินทั่วประเทศ ที่มีผลงานจัดที่ดินรายตำบล โดยเฉลี่ยร้อยละ 60-65 เพื่อยกระดับการจัดที่ดินทั้งระบบให้ได้โดยเฉลี่ยร้อยละ 80 ขึ้นไป และเพิ่มศักยภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของประชาคมท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมายโดยในปี 2551 กำหนดพื้นที่ดำเนินการ 31 จังหวัด 287 ตำบล

2. กำหนดกรอบกิจกรรมการดำเนินการค้ำครองพื้นที่เกษตรกรรม 6 กิจกรรมหลัก ประกอบด้วย

1) กิจกรรมการจัดทำแผนที่ BASE MAP รายตำบล มาตราส่วน 1:4,000 ซึ่งเป็นการใช้ข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศ และผลการ X-Ray ที่ผ่านมาเป็นฐาน เพื่อทราบขอบเขตการใช้ประโยชน์ นำมาบริหารจัดการค้ำครองพื้นที่เกษตรกรรม

2) กิจกรรมการจัดหน่วยบริการเคลื่อนที่ ตรวจสอบสิทธิและการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยนัดกลุ่มเป้าหมายทั้งผู้ได้รับและยังไม่ได้รับการจัดที่ดิน เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติการใช้ประโยชน์ และติดตามผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ที่ได้รับอนุญาตตามเงื่อนไข จำแนกผลจัดระดับสี 3 ระดับ และจัดการเพื่อให้เข้าสู่สีเขียวทั้งหมด (สีเขียว - ปฏิบัติถูกต้อง สีเหลือง - สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้ หรือเจรจาลดขนาดถือครอง สีแดง - มีปัญหาต้องเจรจา หาข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอนก่อนที่จะใช้มาตรการทางกฎหมายต่อไปในกรณีไม่ให้ความร่วมมือ) ทุกกิจกรรม คือ

- (1) กิจกรรมเกษตรกรรมรายบุคคล
- (2) กิจกรรมสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน
- (3) กิจกรรมทรัพยากรธรรมชาติ
- (4) กิจกรรมพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ

3) **กิจกรรมการจัดที่ดินทำกินและที่ดินชุมชน** โดยนำที่ดินที่ยังไม่ได้จัด หรือได้รับกลับคืนมา เข้ากระบวนการจัดที่ดินทั้ง 4 กิจกรรม ตาม พ.ร.บ.การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยคาดว่าจะสามารถจัดที่ดินทำกินให้เกษตรกรได้ประมาณ 640,000 ไร่

4) **กิจกรรมการจัด Field Day ขับเคลื่อนบริการ** โดยนัดกลุ่มเป้าหมายเพื่อรับบริการ เชื่อมโยงเข้าสู่ระบบการจัดการ 3 R คือ โครงสร้างพื้นฐาน (Land Reform) ครอบครัวยุทธศาสตร์ (Farmer Reform) และด้านการจัดการ (Management Reform) เน้นการพัฒนาทุกด้านอย่างสัมพันธ์กัน สร้างความเข้มแข็งและพัฒนาตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และใช้ที่ดินให้เต็มศักยภาพอย่างระมัดระวังไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม และเป็นปัญหาต่อสิ่งแวดล้อม

5) **กิจกรรมการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและให้บริการสินเชื่อ** โดยนำผลวิเคราะห์ความต้องการของเกษตรกรประเภทเดียวกันมารวมกลุ่มจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน สนับสนุนสินเชื่อเพื่อการผลิต การตลาด อัตราดอกเบี้ยต่ำ

6) **กิจกรรมการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม ป่าชุมชน** โดยควบคุม สร้างวินัย การใช้ประโยชน์ที่ดินของเกษตรกร ผู้ได้รับการอนุญาตหรือยินยอมให้ใช้ที่ดิน ซึ่งจะต้องเรียนรู้ ยอมรับ การจัดการทรัพยากรร่วมกันตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. เพื่อให้การดำเนินการตามกรอบกิจกรรมการดำเนินการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม และเป้าหมายปี 2551 ที่จะดำเนินการในพื้นที่ 31 จังหวัด 287 ตำบล เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เห็นสมควรขอความร่วมมือส่วนราชการที่รับผิดชอบพิจารณาให้การสนับสนุนการดำเนินการตามแผนการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม ดังนี้

- 1) กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่องการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากร และการพัฒนา
- 2) กรมป่าไม้ เรื่องการตรวจสอบแนวเขตพื้นที่ที่ส่งมอบให้ ส.ป.ก.
- 3) คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เรื่องเร่งรัดการจัดที่ดินทำกิน ที่ดินชุมชน และการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม ป่าชุมชน

ประเด็นที่น่าสนใจ

เพื่อโปรดทราบผลความคืบหน้าการดำเนินงานภายใต้แผนการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม ในเขตปฏิรูปที่ดิน

มติคณะกรรมการ รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ ไม่มี

เลิกประชุม 12.45 น.



(นายอนันต์ ภูสิทธิกุล)

เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม



(นางวัลวิศาห์ สุวรรณวัฒนะ)

ผู้อำนวยการกองแผนงาน

ผู้ตรวจรายงานการประชุม



(นายศรีโรจน์ จีรวัดน์จรรยา)

นักสถิติ 7 ว

ผู้จัดรายงานการประชุม



(นางสาววิไลวรรณ เกตุแก้ว)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 6 ว

ผู้จัดรายงานการประชุม